

SCB-Indikatorer

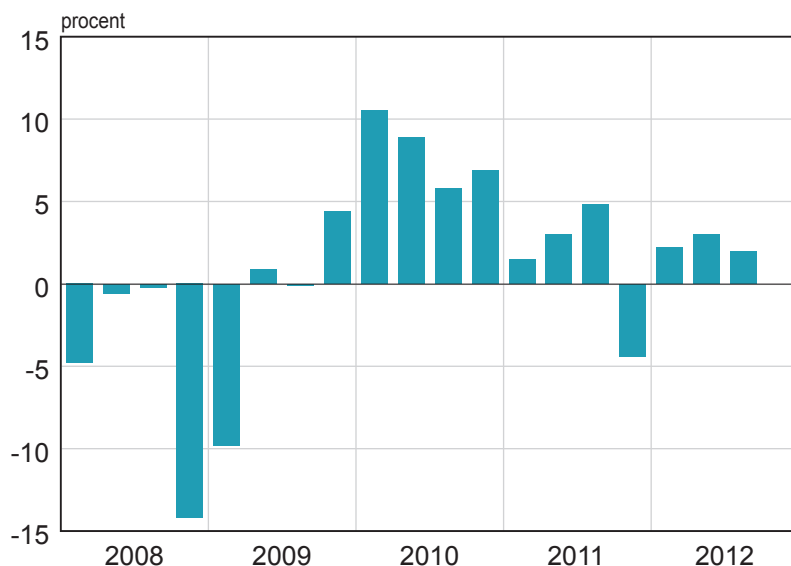
E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Fortsatt hygglig tillväxt

Bruttonationalprodukten, BNP, kvartal

Procentuell förändring från föregående kvartal, årstakt

- **Starkare handelsnetto**
Sid 8
- **Kraftigt minskad bilförsäljning**
Sid 10

I fokus:
**Tjänstesektorn
i ett bransch-
perspektiv**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Arbetsmarknad.....	16
Utrikeshandel.....	8	Finansmarknad.....	17
Varuhandel.....	9	Internationell utblick.....	19
Bygghandelsmarknad.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
Priser.....	11		

KONJUNKTURLÄGET

Fortsatt försvagad konjunktur

Under november har flera tecken synts på att konjunkturförsvagningen ökat i styrka. Inköpschefsindex som publicerades i början av månaden visade att nedgången i industrin fördjupades i oktober. Index sjönk till 43,1 och låg därmed med bred marginal under 50-strecket som markerar gränsen mellan upp- och nedgång. Bortsett från finanskrisen är detta det lägsta värdet sedan mätningarna startade 1995. Mest oroande är att orderingången från exportmarknaden är synnerligen svag och att missnöjet med orderstockarnas storlek är omfattande. I slutet av månaden förstärktes den mörka bilden av industrins läge i Konjunkturinstitutets (KI) konjunkturbarometer där industriindikatorn sjönk två enheter och nu ligger 14 enheter under det historiska genomsnittet. Företagen uppger att orderingången under månaden fortsatte att sjunka och att de drog ner på både produktion och personalstyrka.

Bred nedgång i Konjunkturbarometern

Nedgången i Konjunkturbarometern var inte begränsad till industrin utan alla sektorer i näringslivet samt hushållens konfidensindikator backade. Samtliga delindikatorer pekade alltså nedåt och den sammanvägda barometerindikatorn föll med närmare sju enheter till mycket svaga 86,0. Nedgången var kraftigare än marknaden räknat med och tyder på att den svenska ekonomin försämras snabbare än befarat. Den svaga byggkonjunkturen fortsatte att försämrars med sjunkande orderingång samt lägre byggande och sysselsättning. Inför kommande månader är byggföretagen också fortsatt pessimistiska.

Den sektor som försämrades mest i november var dock varken industrin eller byggsektorn utan de privata tjänstenäringsarna. Konfidensindikatorn föll med hela 13 enheter och ligger nu 29 enheter under det historiska genomsnittet. Efter att tidigare under året ha gett ett starkt intryck uppvisar tjänstesektorn nu det svagaste läget i näringslivet. Efterfrågan har minskat betydligt snabbare än tjänsteföretagen räknat med och man har även börjat göra sig av med personal.

Hushållen deppar

Hushållens konfidensindikator sjönk med 4,4 enheter och ligger 12 enheter under det historiska genomsnittet. Det var framförallt mikroindex, det vill säga synen på landets ekonomi, som fortsatte att sjunka. Under det senaste halvåret har detta sjunkit som en sten och ligger nu närmare 40 enheter under sitt långsiktiga medelvärde.

Noterbart är att hushållens bedömning om utvecklingen på arbetsmarknaden försämrats markant de två senaste månaderna och att majoriteten nu tror på stigande arbetslöshet. Risken för att själv bli arbetslös bedöms dock bara ha ökat marginellt och mikroindex, det vill säga hushållens syn på sin egen ekonomi, ligger kvar på en neutral nivå. Om den senaste tidens försvagning på arbetsmarknaden fortsätter kommer dock sannolikt hushållens oro för att bli av med jobben att öka.

Varslen fortsätter öka

Den senaste statistiken från Arbetsförmedlingen pekar på en fortsatt försvagad arbetsmarknad. Varselvågen som sköljt över Sverige efter sommaren fortsatte att intensifieras i oktober då 10 300 personer varslades om uppsägning. Det är över 80 procent fler än samma månad i fjol och den högsta månadsnoteringen på över två och ett halvt år. Under november har också de dystra beskederna fortsatt att komma i strid ström med bland annat stora varsel för Ericsson, Volvo och Husqvarna. Än så länge verkar dock få varsel ha lett till uppsägningar. SCB:s arbetsraftsundersökningar (AKU) för oktober visar att arbetslösheten säsongsgrensat var i stort sett oförändrad sedan september.

Ett ljus i mörkret är att antalet nya lediga platser som anmälades till Arbetsförmedlingen under månaden var 2 000 fler än i oktober förra året. Det är anmärkningsvärt att efterfrågan på arbetskraft är så pass hög mitt i den pågående konjunkturförsvagningen och det understryker matchningsproblemen som finns på den svenska arbetsmarknaden. Dessa har uppmärksamats alltmer på senare tid och vice Riksbankschef Barbro Wickman-Parak sa i ett tal nyligen att matchningen på arbetsmarknaden är sämre nu än före finanskrisen.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2011				2012		
	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1	kv 2	kv 3
BNP ¹⁾	5,6	4,3	4,2	1,1	1,2	1,3	0,7
Hushållens kons	3,4	3,9	1,1	0,4	2,2	0,8	1,3
Offentlig konsumtion	2,2	0,5	2,1	-0,1	0,7	-0,1	1,2
Fast bruttoinvestering	8,7	10,6	4,9	2,1	12,1	3,0	-0,4
Lagerinvesteringar ²⁾	1,8	0,2	-0,3	0,3	-2,2	-0,8	0,3
Export	13,0	6,4	9,0	1,0	1,8	1,1	-2,3
Import	13,3	8,1	3,5	1,5	0,4	-0,4	-0,7

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i % av BNP för jämförelseperioden (inkl. korpost)

Hygglig tillväxt tredje kvartalet

Den konjunkturedgång vi nu genomlider började inte på allvar förrän i september och under tredje kvartalet växte

ekonomin fortfarande i hygglig takt. I relation till omvärlden är BNP-tillväxten till och med riktigt stark. Jämfört med motsvarande kvartal i fjol ökade BNP kalenderkorrigerat med 0,7 procent vilket gör att vi har den tredje starkaste tillväxten i Västeuropa, efter Norge och Tyskland. Säsongsgrensat växte BNP från andra till tredje kvartalet med 0,5 procent vilket är klart bättre än EU-snittet och lika bra som USA.

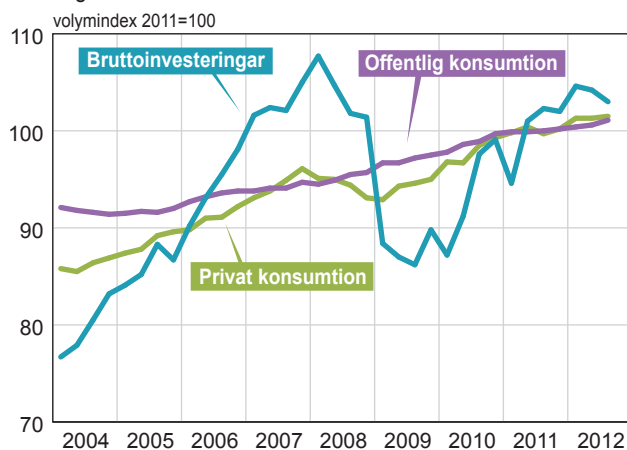
Offentliga sektorns finanser var under tredje kvartalet i balans vilket innebär en försämring jämfört med motsvarande period förra året som visade ett överskott på 2,3 miljarder. Detta förklaras framförallt av att statens finanser försvagats på grund av fortsatt höga statsbidrag till socialförsäkrings- och kommunsektorn, samt ökade konsumtionsutgifter och investeringar.

Hushållen bakom uppgången

Hushållen ökade sina konsumtionsutgifter med 1,3 procent jämfört med tredje kvartalet i fjol vilket gav det största positiva bidraget till BNP-tillväxten på 0,7 procentenheter. Den högre hushållskonsumtionen berodde främst på ökade boendekostnader samt större utlägg för fritid och underhållning. Dessutom ökade svenskarnas konsumtion utomlands starkt. Precis som under andra kvartalet minskade däremot hushållens utgifter för transporter, framförallt på grund av kraftigt minskade inköp av bilar. Säsongsgrensat och jämfört med andra kvartalet ökade hushållskonsumtionen med 0,2 procent vilket är relativt svagt men ändå bättre än förra kvartalets nolltillväxt.

Bruttoinvesteringar, privat konsumtion och offentlig konsumtion

Säsonggrensade kvartalsvärden

Med tanke på att de disponibla inkomsterna fortsatte att öka i snabb takt och i reala termer steg med 2,8 procent i årstakt är en konsumtionsökning på 1,3 procent relativt modest. Hushållen satte istället in en stor del av inkomstökningen på sparkontot. Sparandet ökade starkt jämfört med tredje kvartalet i fjol och sparkvoten låg exklusive avsättningar i premie- och tjänstepensioner på 2,7 procent – ovanligt högt för ett tredje kvartal.

Utrikeshandeln sänkte tillväxttakten

Mätt över fyra kvartal var utrikeshandeln ett sänke för

BNP-utvecklingen. Exporten minskade med 2,3 procent och importen med 0,7 procent, vilket innebar att exportnettot drog ned tillväxten med 0,9 procentenheter. Jämfört med andra kvartalet utvecklades dock exporten, trots den svaga utvecklingen i omvärlden, hyfsat och ökade säsongsgrensat med 0,1 procent. Uppgången drevs av varuexporten som steg med 0,3 procent medan tjänsteexporten sjönk med lika mycket. Importen gick däremot åt andra hållet och minskade med 0,6 procent. Även här var det tjänsterna som gick sämst och sjönk 1,4 procent medan varuimportens nedgång stannade på 0,3 procent. Sammantaget betyder detta att utrikeshandeln lämnade ett positivt bidrag till BNP-utvecklingen mellan andra och tredje kvartalet.

Bostadsinvesteringarna fortsatt nedåt

De fasta bruttoinvesteringarna har efter ett mycket starkt första kvartal dämpats rejält under året. De två senaste kvartalen har investeringarna sjunkit jämfört med föregående kvartal och tredje kvartalet var även årsutvecklingen negativ. Jämfört med tredje kvartalet förra året minskade de fasta bruttoinvesteringarna med 0,4 procent och gav ett negativt bidrag till BNP-utvecklingen på 0,1 procentenheter. Nedgången beror främst på att bostadsinvesteringarna fortsatte att sjunka och var 12,9 procent lägre än tredje kvartalet i fjol.

Näringslivets investeringar sjönk med 1,3 procent medan de offentliga investeringarna ökade med 4,1 procent. Nedgången i näringslivet orsakades av en svag utveckling inom tjänstesektorn medan varuproducenterna ökade investeringarna med 12,5 procent, främst tack vare stora investeringar inom energibranschen. Uppgången för de offentliga investeringarna kan helt tillskrivas ökade statliga investeringar, framförallt i vägar.

Hyfsat drag i näringslivet

Näringslivet fortsatte under tredje kvartalet att hålla uppe ett hyggligt tempo och ökade produktionen med 0,4 procent från andra kvartalet, säsongsgrensat. Mätt över fyra kvartal var utvecklingen sämre och varuproduktionen till och med minskade med 0,4 procent jämfört med tredje kvartalet i fjol. Detta motverkades dock av tjänstesektorn som ökade med 0,8 procent och näringslivets produktion steg totalt med 0,3 procent. Offentliga myndigheters produktion ökade med 1,5 procent.

Jämfört med andra kvartalet ökade den varuproducerande sektorn produktionen med 0,3 procent och tjänstesektorn med 0,4 procent. Bland varuproducenterna gick gruvorna samt jord- och skogsbruket starkt medan energibranschen minskade produktionen något. Industriproduktionen ökade med 0,2 procent. Bland tjänsteproducenterna gick handeln starkt medan företagstjänsterna uppvisade en svag utveckling. Flera konsultbranscher samt finans- och försäkringsbolagen redovisade sjunkande produktion.

Svag tjänstesektor

Under tredje kvartalet redovisade alltså vissa delar av tjänstesektorn sjunkande produktion och mycket tyder på att utvecklingen under fjärde kvartalet blir ännu sämre. I

den förra lågkonjunkturen 2008–2009 parerades industrins branta nedgång delvis av att tjänstesektorn visade motståndskraft. Nu finns tecken på att den redan i detta tidiga skede av konjunktturnedgången är på väg att försvagas rejält. I september sjönk tjänsteproduktionsindex på årsbasis för första gången på nästan tre år och det mest anmärkningsvärda är att de branscher som tidigare under året framstått som starkast nu tvärbromsat. Konsultbranscherna har på bara några månader gått från mycket höga tillväxttal till att redovisa negativ utveckling mätt över tolv månader. Allra kraftigast har inbromsningen varit för datakonsulterna som gick från en årlig tillväxt på nästan åtta procent i augusti till en nedgång på 1,4 procent i september.

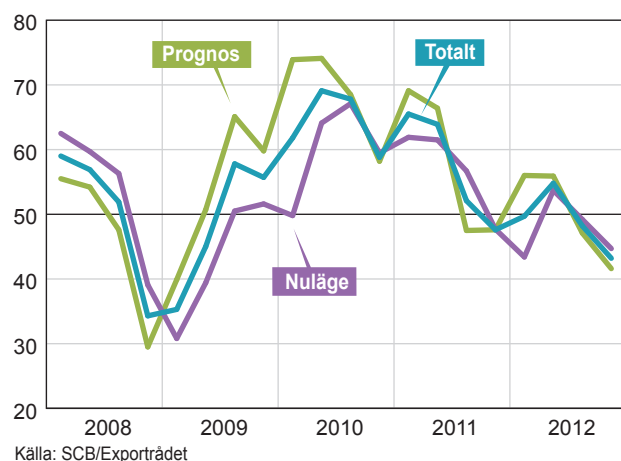
Till detta ska läggas den ovan nämnda kraftiga nedgången för tjänstesektorns konfidensindikator i KI:s konjunkturbarometer som tyder på en mycket hastig inbromsning. Ett ytterligare svaghetstecken är att prisutvecklingen dämpats. Tjänsteprisindex sjönk från andra till tredje kvartalet med 0,4 procent och ökningstakten mätt över fyra kvartal dämpades rejält jämfört med tidigare under året. Den dämpade prisutvecklingen hänger sannolikt ihop med en lägre efterfrågan.

Nedstämda exportchefer

Även varuproducenterna ser ut att gå mot sämre tider, framförallt på grund av svagare utländsk efterfrågan. Exportchefsindex (EMI) föll fjärde kvartalet kraftigt till 43,2, en nivå som enbart underskridits under de historiskt svaga fjärde kvartalet 2008 och första kvartalet 2009. Nulägesindex ligger med 44,7 en bra bit under det neutrala 50-strecket och oroväckande nog ser också situationen ut att vara på väg att försämrats ytterligare. Exportcheferna målar en mycket mörk bild av utvecklingen det kommande kvartalet och det framåtblickande delindexet rasade till mycket låga 41,6. Omdömet om såväl marknadsefterfrågan som den egna försäljningen föll tillbaka drastiskt och föga förvånande är det i Europa man ser den svagaste utvecklingen. Dessutom har de tidigare höga förväntningarna på efterfrågeutvecklingen i Asien sjunkit tillbaka ordentligt de två senaste kvartalen.

Exportchefsindex

Diffusionsindex. Värdet över 50 betyder att fler företag tror på en förstärkning än en försvagning av exportkonjunkturen

Euroområdet i recession

Majoriteten av vår export går till Europa och ny statistik från Eurostat visar att tillväxten där är fortsatt mycket svag. Euroområdets samlade BNP föll med 0,1 procent under det tredje kvartalet, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal. Det var andra kvartalet i rad med tillväxt under nollstrecket vilket innebär att euroområdet nu tekniskt sett befinner sig i recession. EU totalt vände däremot upp till en tillväxt på 0,1 procent tack vare bra utveckling i Baltikum och Storbritannien. Bland de större ekonomierna står Storbritannien ut med en säsongrensad tillväxt på 1,0 procent, sannolikt till stor del orsakad av de olympiska spelen i London. Tyskland fortsätter att uppvisa tillväxt med en BNP-ökning på 0,2 procent och Frankrike vände föregående kvartals nedgång till en uppgång på 0,2 procent. I Spanien och Italien fortsatte BNP däremot nedåt även om takten dämpades något.

OECD varnar för global nedgång

OECD presenterade nyligen sin nya prognos där de skriver ner förväntningarna på årets BNP-tillväxt i OECD-länderna från majprognosens 1,6 procent till 1,4 procent. Prognosen för 2013 sänks ordentligt från 2,2 till 1,4 procent och i euroområdet förväntas BNP sjunka både i år och nästa år. Man skriver att risken för en ny stor nedgång inte ska uteslutas och varnar för att den globala ekonomin kan kastas in i en recession om inte tillräckliga åtgärder sätts in för att undvika "budgetstupet" i USA samt att lösa krisen i euroområdet. OECD sällar sig också till den växande skara som ifrågasätter de kraftiga besparingarna i krisländerna i Europa. Precis som bland annat IMF anser man att det är dags att omvärdera budgetnedskärningar som metod för att lösa krisen och avråder från ytterligare åtstramningar.

INDUSTRI

Enligt Nationalräkenskaperna (NR) dämpades tillväxten inom tillverkningsindustrin under tredje kvartalet då produktionen ökade med 0,2 procent säsongrensad och jämfört med andra kvartalet. Förra kvartalet steg produktionen med 0,8 procent och tredje kvartalets utfall pekar därmed på en försvagad industrikonjunktur. NR visar också att varuexporten mattats betydligt vilket understryker att den huvudsakliga förklaringen till industrins försämrade läge är en svagare efterfrågan från omvärlden. NR:s resultat skiljer sig något från Industriproduktionsindex (IPI) som visar en oförändrad produktionsvolym. Förklaringen till detta är att mätmetoderna skiljer sig åt mellan IPI och NR där den förstnämnda framförallt bygger på leveransuppgifter vilket innebär att lagerkomponenten saknas.

Efter tredje kvartalets slut har industrikonjunkturen fortsatt att försvagas. Inköpschefsindex, som försämrats markant efter sommaren, föll i oktober ytterligare och har på tre månader sjunkit med 17,5 enheter. Nedgången i oktober förklaras främst av en minskad produktion men även av lägre orderingång. Planerna för det närmaste

halvåret tyder på fortsatt minskad produktion och ett lågt sysselsättningsindex talar för uppsägningar. KI:s senaste konjunkturbarometer visar dessutom att konjunkturförsvagningen fortsatte även under november. Industrins konfidensindikator fortsatte då nedåt och ligger nu 14 enheter under det historiska genomsnittet. Företagen rapporterar om minskad orderingång från såväl hemma- som exportmarknad och har dragit ner på både produktion och antalet anställda. Under de närmaste månaderna planerar man dessutom för ytterligare personalnedskärningar.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: september 2012

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Cecilia Westin

Betydande nedgång i industriproduktionen

Trots att orderingången till industrin minskat de tre senaste månaderna har industriproduktionen fortsatt att öka. I september kom dock vändningen och det med besked – majoriteten av industrins delbranscher minskade produktionen. Den negativa utvecklingen syns även i industrins kapacitetsutnyttjande som sjönk från andra till tredje kvartalet.

Industriproduktion				
Förändring i procent				
	sep 12/ aug 12	3 kv 12/ 2 kv 12	sep 12/ sep 11	jan-sep 12 jan-sep 11
Hela industrin	-4	0	-5	-3
Trävaruindustri, ej möbler	0	-1	-5	-8
Massa och papper	-4	-1	-7	-3
Grafisk industri	-4	1	-5	-2
Kemisk industri, ej läkem.	..	..	..	..
Läkemedel	..	..	..	..
Stål- och metallverk	-5	-3	-13	-5
Metallvaruindustri	-3	-2	-7	-2
Elektronikindustri	-6	4	-5	-5
Maskinindustri	-3	-4	-10	-1
Industri för motorfordon	-8	-7	-15	-12

I september minskade industriproduktionen med 4,1 procent säsongsrenat och jämfört med augusti. Nedgången är den största sedan januari 2009, bortsett från en tillfällig produktionsstörning i februari i år. Industrins huvudgrupper uppvisade övervägande negativa siffror i september. De två största minskningarna stod industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror och industrin för varaktiga konsumtionsvaror för med nedgångar på ca 7 procent vardera. Även investeringsvaruindustrins nedgång på 5,4 procent var betydande. Mot strömmen gick industrin för energirelaterade insatsvaror som ökade. Som tidigare nämnts uppvisade majoriteten av industrins delbranscher negativ utveckling i september. Motorfordonsindustrins positiva utveckling förra månaden vände och istället minskade produktionen med 7,6 procent. Sett över hela året har denna bransch varit hoppig där betydande uppgångar efterföljts av betydande nedgångar. Även kemisk industri

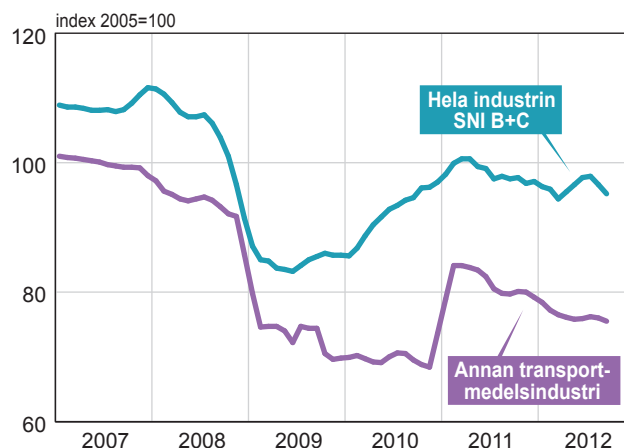
och läkemedelsindustrin samt övrig tillverkningsindustri stod för stora nedgångar i september.

Oförändrad industriproduktion tredje kvartalet

Tremånadersutvecklingen har varit positiv under en längre period och trots den starkt negativa månadsutvecklingen i september var industriproduktionen oförändrad från andra till tredje kvartalet. Sett över hela året har tremånadersutvecklingen varit relativt stabil med en svag inledning på året men en starkare sommarperiod. Bland industrins huvudgrupper var utvecklingen splittrad med nedgångar för investeringsvaruindustrin och insatsvaruindustrin medan övriga huvudgrupper utvecklades positivt. Även bland industrins delbranscher var utvecklingen splittrad under det tredje kvartalet. Störst nedgångar hade motorfordonsindustrin och övrig maskinindustri med minskningar på 6,7 respektive 4,4 procent. Betydande uppgångar stod industrin för elapparatur samt kemisk industri och läkemedelsindustrin med öknings på 6,2 procent vardera.

Industriproduktionsindex

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Fortsatt negativ årsutveckling

Den ackumulerade årsutvecklingen var fortsatt negativ i september. Produktionen har hittills i år minskat med 2,8 procent, kalenderkorrigerat och jämfört med motsvarande period i fjol. I september var det första gången sedan april månad som nedgången ökade i storlek jämfört med föregående månad. Bland industrins huvudgrupper var det endast industrin för energirelaterade insatsvaror som utvecklades positivt. Störst nedgång uppvisade investeringsvaruindustrin med en nedgång på 5,1 procent. Även för industrins delbranscher var utvecklingen övervägande negativ. I likhet med föregående månad stod motorfordonsindustrin för den största nedgången med en minskning 11,9 procent. Även trävaruindustrin uppvisade en betydande medgång. Den sistnämnda delbranschen har haft en negativ utveckling under hela året.

Industrins leverans- och orderläge

Senaste uppgift: september 2012

Källa: SCB:s leverans- och orderstatistik

David Lööv

Ökad ordergång i september

Orderingången, som de tre senaste månaderna visat negativ utveckling, ökade i september säsongrensat och jämfört med föregående månad. För första gången sedan maj visade dessutom både hemma- och exportmarknaden positiva utvecklingstal. Hemmamarknaden ökade med 0,7 procent medan exportmarknaden ökade med 1,7 procent. Detta resulterade i en ökning på 1,2 procent för den totala marknaden. Septembers positiva utveckling förklaras till stor del av huvudgruppen investeringsvaruindustrin som återhämtade sig efter augusti månads nedgång. Även industrin för energirelaterade insatsvaror uppvisade positiv utveckling i september och är nu uppe på samma nivå som vid årsskiftet. Den huvudgrupp som visade svagast månadsutveckling av orderingången var industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror där exportefterfrågan föll kraftigt i september.

Leverans och order			
Förändring i procent	sep 12/ aug 12	3 kv 12/ 2 kv 12	sep 12/ sep 11
Orderingång			
Hemmamarknad	1	-3	-6
Exportmarknad	2	1	-4
Totalt	1	-1	-5
Leveranser			
Hemmamarknad	-3	-1	-5
Exportmarknad	-6	1	-5
Totalt	-5	0	-5

Bland industrins delbranscher var utvecklingen blandad. Störst uppgång hade annan transportmedelindustri, som av karaktären är väldigt hoppig i sin utveckling. Orderingången ökade där med 54 procent totalt och med hela 64 procent på hemmamarknaden. Även övrig maskinindustris positiva utveckling i september, främst driven av exportmarknaden, bör nämnas. Fortsatt bra går också industrin för petroleumprodukter som ökade sin orderingång för fjärde månaden i rad. Bland delbranscher med negativ utveckling var det främst kemisk industri och läkemedelsindustrin samt motorfordonsindustrin som stack ut med nedgångar på 10,7 respektive 10,3 procent. Båda delbranschernas nedgångar var främst drivna av lägre order från exportmarknaden.

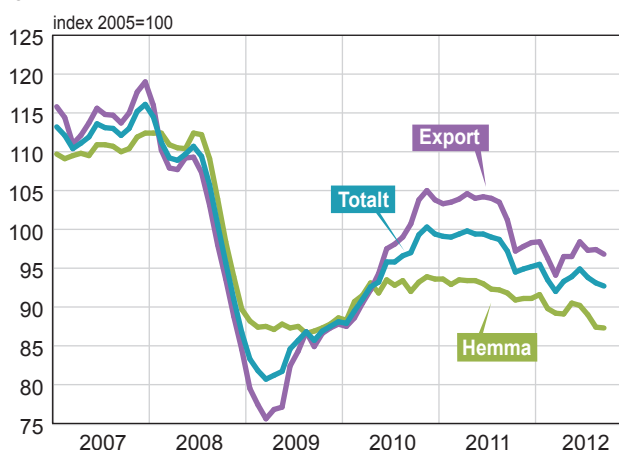
Svag nedgång senaste kvartalet

Trots septembers positiva månadsutveckling så innebär det tredje kvartalet en svag nedgång på 0,9 procent jämfört med föregående kvartal. Nedgången kan förklaras av den svaga utvecklingen i augusti och den starka utvecklingen av orderingång i maj i föregående kvartal. Uppdelat på

hemma- och exportmarknaden stod hemmamarknaden för en nedgång på 3,4 procent medan orderingången till exportmarknaden visade en svag uppgång på 0,9 procent. Bland huvudgrupperna stod industrin för insatsvaror för störst nedgång på totalmarknaden med sjunkande orderingång på 4,1 procent. Bland delbranscherna redovisades stora nedgångar i industrin för elapparatur där orderingången sjönk med 15,5 procent för totalmarknaden och 22,3 procent på exportmarknaden. Även motorfordonsindustrin upplevde ett svagare tredje kvartal med en nedgång på 10,0 procent jämfört med kvartal två. Annan transportmedelsindustri visade en väntad nedgång i kvartalsjämförelsen då juni som redovisade extrem orderingång ingår i föregående kvartal. Nedgången dämpades dock en del av uppgången i september. Starkast kvartalssiffror bland delbranscherna stod elektronikvaruindustrin för vars utveckling på exportmarknaden i juli och september fick stort genomslag.

Industrins orderingång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Fortsatt svag årsutveckling

Den ackumulerade orderingången under året fortsatte i september att vara betydligt lägre än under motsvarande period föregående år. Både hemma- och framförallt exportmarknaden upplever hittills ett sämre år än i fjol. Samtliga månader ligger på en lägre nivå än motsvarande månad föregående år för den totala marknaden och exportmarknaden. Hemmamarknaden har också haft ett betydligt svagare år jämfört med i fjol, med undantag för januari och juni som visade starkare orderingång i år. Bland huvudgrupperna är det endast industrin för energirelaterad insatsvaror som har haft ett bättre år än i fjol, framförallt tack vare god orderingång på exportmarknaden. Bland delbranscherna är det genomgående negativa siffror med undantaget annan transportmedelsindustri. Denna speciella och hoppiga bransch har upplevt några extrema månader, däribland nu senast september och tidigare nämnda juni där orderingången ökade enormt.

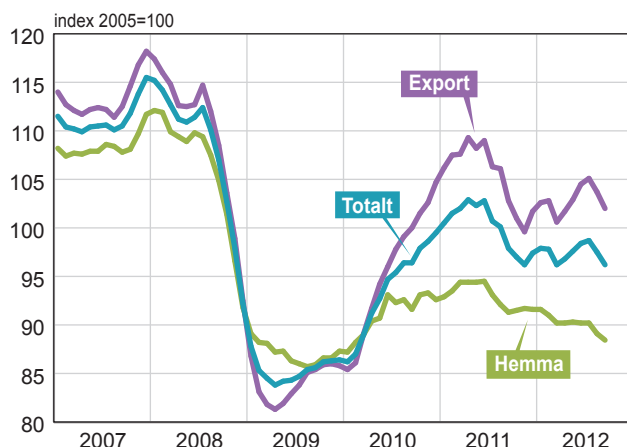
Kraftigt fall för leveranserna

Leveranserna föll kraftigt i september jämfört med augusti, säsongrensat. En nedgång var väntad men minskningen med 4,8 procent var större än de flesta räknat med. Fallet i

leveranser var stort både på hemma- och exportmarknaden med nedgångar på 3,4 respektive 5,7 procent. Kvartalsjämförelsen visar närmast oförändrad utveckling för den totala marknaden. För hemmamarknaden innebar det tredje kvartalet en nedgång på 1,4 procent jämfört med andra kvartalet. För exportmarknaden visar motsvarande jämförelse en uppgång på 0,8 procent.

Industrins leveranser

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2012

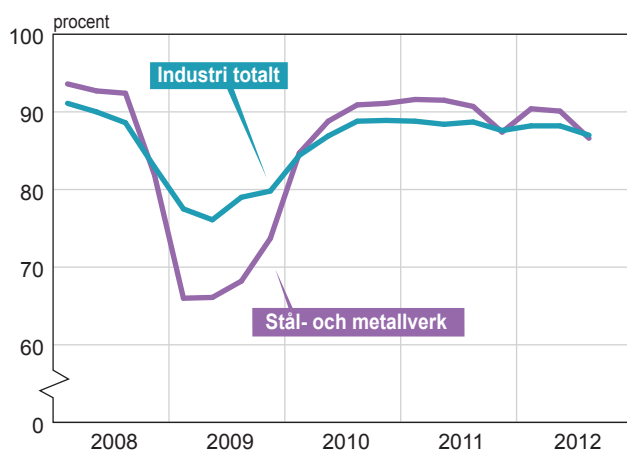
Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

Minskat kapacitetsutnyttjande

Industrins kapacitetsutnyttjande minskade med 1,2 procentenheter till 87,0 procent, i säsongrensade tal, under tredje kvartalet jämfört med andra kvartalet.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongrensade kvartalsvärden

Kapacitetsutnyttjandet inom industrin minskade betydligt under tredje kvartalet och uppvisade den största nedgången sedan 2009. Sett till industrins delbranscher var utvecklingen övervägande negativ under tredje kvartalet jämfört med andra kvartalet. Inom stål- och metallverk minskade kapacitetsutnyttjandet med 3,5 procentenheter

till 86,6 procent och övrig maskinindustri minskade med 2,6 procentenheter till 86,9 procent.

Även på årsbasis var nedgången den största sedan 2009. Jämfört med tredje kvartalet förra året minskade kapacitetsutnyttjandet med 1,7 procentenheter till 86,6 procent, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins lager

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2012

Källa: SCB:s lagerstatistik

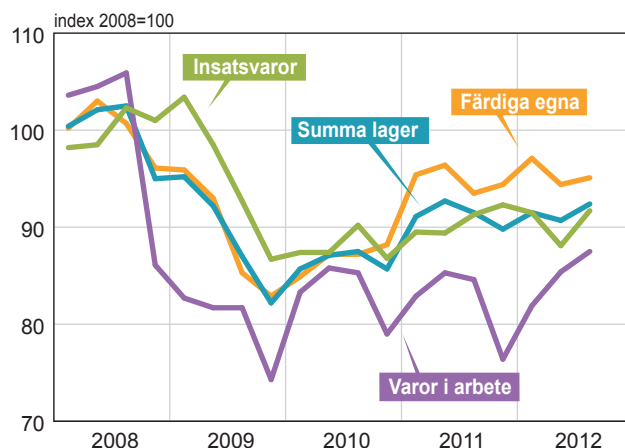
Ökning i industrins lager

Industrins lager ökade med 3,5 miljarder kronor under tredje kvartalet, jämfört med närmast föregående kvartal. Ökningen motsvarar en uppgång på 1,9 procent i volym.

Efter en nedgång under andra kvartalet 2012 vände utvecklingen i industrins lager upp. Lagerförändringen för insatsprodukter såväl som för färdiga varor och produkter i arbete bidrog till den positiva utvecklingen. Lagernivån för insatsprodukter ökade med cirka 2,1 miljarder kronor, medan lagernivån för färdiga varor och produkter i arbete ökade med cirka 1,3 miljarder kronor.

Industrins lager

Kvartalsuppgifter. Volym

Utvecklingen inom industrins delbranscher var blandad, men flertalet uppvisade en uppgång i lagernivån. Verkstadsindustrin (SNI 25-30, 33) stod för en total ökning i lager på 1,8 miljarder kronor. Bland övriga av industrins delbranscher ökade läkemedelsindustrin med 0,9 miljarder kronor samt industrin för petroleumprodukter med 0,6 miljarder kronor. Motorfordonsindustrin uppvisade den största nedgången, med en minskning i lagernivån på 0,4 miljarder kronor.

Uppgifterna för det tredje kvartalet är preliminära. Sedan förra publiceringen har förändringen i de totala lagren andra kvartalet 2012 reviderats ned med 0,4 miljarder kronor till en nedgång på 1,7 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Svaga signaler från exportmarknaden

Exportchefsindex (EMI) och andra barometerundersökningar ger signaler om en stundande försvagning av konjunkturen och inte minst för svensk exportindustri. Det svaga utfallet av EMI för fjärde kvartalet har enbart underskridits av raset fjärde kvartalet 2008 och det lika svaga första kvartalet 2009. Mätning av EMI i mitten av augusti pekade mot en nedgång för exporten för tredje kvartalet – något som visade sig stämma ganska väl. Svensk export minskade med 2,3 procent i årstakt och importen med 0,7 procent. Det innebär att det främst var det svaga exportnettot som höll tillbaka tredje kvartalets BNP-tillväxt.

Om barometerdata ger indikationer om en stundande svag exportutveckling så visade handelsdata för oktober få svaghetstecken. Handelsnettot fortsatte att stärkas och upprätthöll den stigande trenden. Både varuexporten och varuimporten minskade visserligen i oktober men importen minskade mer vilket gav ett stärkt handelsnetto jämfört med såväl oktober i fjol som jämför med månaden innan, enligt säsongs- och trendjusterade data.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 12/11 %
	2012 jan-sep	2011 jan-sep		
Europa	640 403	643 444	72,3	0
EU-länder	504 143	509 222	56,9	-1
Övriga Europa	136 260	134 223	15,4	2
Afrika	28 299	36 179	3,2	-22
Amerika	88 878	91 738	10,0	-3
Nordamerika	65 397	66 226	7,4	-1
Central- och Sydamerika	23 481	25 512	2,7	-8
Asien	105 420	115 685	11,9	-9
Mellanöstern	22 178	25 761	2,5	-14
Övriga länder i Asien	83 242	89 924	9,4	-7
Oceanien och övriga områden	22 301	20 825	2,5	7
Totalt	885 300	907 871	100,0	-2

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 12/11 %
	2012 jan-sep	2011 jan-sep		
Europa	694 115	720 768	84,0	-4
EU-länder	557 848	584 439	67,5	-5
Övriga Europa	136 267	136 330	16,5	0
Afrika	7 596	5 971	0,9	27
Amerika	41 124	40 306	5,0	2
Nordamerika	29 826	28 332	3,6	5
Central- och Sydamerika	11 299	11 975	1,4	-6
Asien	81 898	82 527	9,9	-1
Mellanöstern	2 623	2 077	0,3	26
Övriga länder i Asien	79 275	80 450	9,6	-1
Oceanien och övriga områden	1 996	2 767	0,2	-28
Totalt	826 729	852 340	100,0	-3

Handelsnetto

Senaste uppgift: oktober 2012

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 8,0 miljarder i oktober

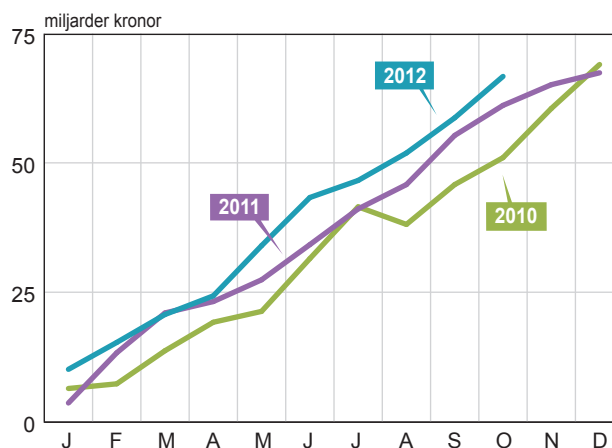
Varuexporten uppgick under oktober till 104,6 miljarder kronor och varuimporten till 96,6 miljarder. Det ger ett handelsnetto på 8,0 miljarder kronor.

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 8,0 miljarder kronor under oktober 2012 enligt preliminära beräkningar. För oktober 2011 var överskottet 5,8 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

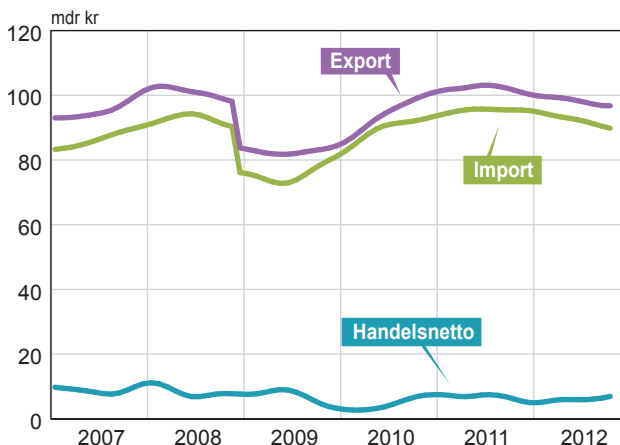

Varuexportens värde under oktober uppgick till 104,6 miljarder kronor och varuimportens till 96,6 miljarder. Varuexporten har därmed ökat med 2 procent i värde medan varuimporten minskat med 1 procent jämfört med oktober 2011. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 14,0 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 6,0 miljarder. Antalet vardagar i oktober var två mer jämfört med oktober 2011.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongsrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett överskott på 6,9 miljarder kronor för oktober 2012 och 6,4 miljarder för september 2012. För augusti var motsvarande värde 6,1 miljarder kronor.

Hittills under året har värdet för varuexporten minskat med 2 procent medan varuimportens värde minskat med 3 procent jämfört med motsvarande period förra året. Värdet av varuexporten under denna period uppgick till 990,0 miljarder kronor och värdet av varuimporten till 923,3 miljarder. Handelsnettot för januari – oktober 2012 gav därmed ett överskott på 66,7 miljarder kronor. För motsvarande månader 2011 noterades ett överskott på 61,1 miljarder.

VARUHANDEL, SAMFÄRDSEL OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: oktober 2012

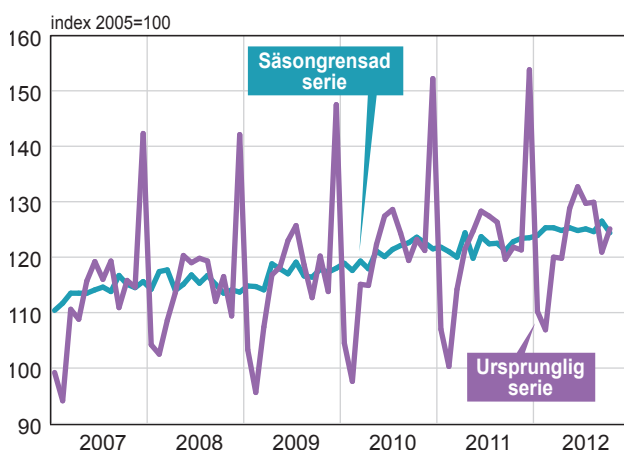
Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Svag utveckling för detaljhandeln i oktober

Den starka uppgången för detaljhandeln i september blev kortvarig och fjärde kvartalet inleddes istället med en kraftig nedgång i försäljningen på 1,7 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Den svaga utvecklingen i oktober suddade ut uppgången i september och innebär att försäljningsvolymen var 0,2 procent lägre än i augusti. Liksom uppgången i september var nedgången driven av sällanköps handeln som minskade kraftigt med 2,2 procent, medan minskningen inom dagligvaruhandeln blev betydligt lindrigare på 0,3 procent.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Den svaga oktoberförsäljningen dämpade också utvecklingen sett över ett lite längre perspektiv. Korrigerat för säsongvariationer var försäljningsvolymen under perioden augusti–oktober knappt 0,1 procent högre än närmast föregående tremånadersperiod. Uppräknat till årstakt

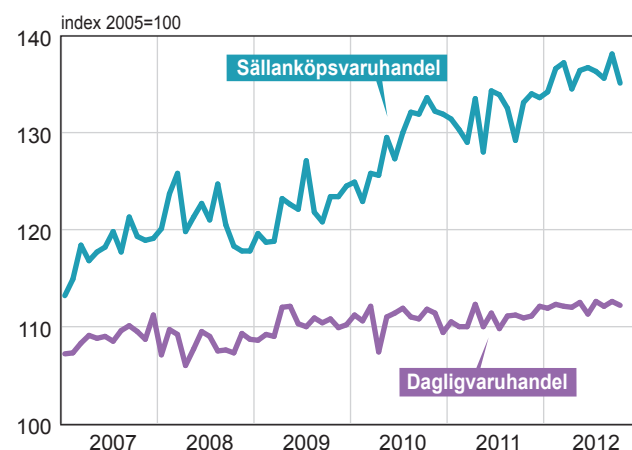
motsvarar det en uppgång på 0,4 procent, vilket är svagare än normalt för den svenska detaljhandeln.

Kraftig uppgång för distanshandeln

Trycket i detaljhandelns tillväxt avtog kraftigt även mätt över tolv månader. Den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen ökade med 1,2 procent i oktober, jämfört med samma månad året innan. Det var framförallt sällanköps handeln som dämpades till en ökning på 1,3 procent i årstakt, vilket var betydligt lägre än motsvarande uppgång i september på 7 procent. Dagligvaruhandeln redovisade en uppgång på 1,2 procent vilket istället var något bättre än föregående månad.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Uppgången var inte lika bred som tidigare och över hälften av branscherna redovisade minskad försäljning i oktober. Det var försäljningen inom leksakshandeln och bok- och pappershandeln som minskade kraftigast med nedgångar på 6,2 respektive 5,2 procent i kalenderkorrigerad volym. Båda branscherna tillhör varugrupper där konsumenterna har många alternativ inom postorder- och internethandeln, och en övergång från traditionell bok- och leksakshandel till distanshandel kan ha bidragit till den svaga utvecklingen. Postorder- och internethandel redovisas som en egen bransch och ingår inte i handeln för respektive varugrupp. Branschen har redovisat en stark försäljningstillväxt i stort sett under hela året och i oktober var ökningen i försäljningsvolymen på 8,9 procent den kraftigaste av samtliga branscher.

Försäljningsvolymen inom elektronikhandeln fortsatte också att öka kraftigt med 7,1 procent i oktober, kalenderkorrigerat och jämfört med samma månad året innan. Den snabba teknologiska utvecklingen och prispressen som präglar branschen genererar volymökningar men omsättningen ökar inte alls i samma takt. Mätt i löpande priser var elektronikhandeln istället bland de svagaste branscherna i oktober med en nedgång på 4,2 procent.

Den positiva utvecklingen inom guldsmidshandeln fortsatte i oktober med en uppgång i försäljningsvolymen på 4,8 procent i årstakt. Omsättningen mätt i löpande priser ökade kraftigast av samtliga varugrupper med en uppgång

på hela 14,6 procent jämfört med motsvarande månad i fjol. Det bör dock beaktas att ökningen sker från en låg nivå.

Detaljhandeln upp 2,4 procent hittills i år

Trots dämpningen den senaste månaden har detaljhandeln utvecklats relativt väl hittills i år, med en uppgång i försäljningsvolymen på 2,4 procent jämfört med motsvarande period i fjol. En uppgång i den tungt vägande sällanköps-handeln på 3,4 procent drar upp, medan dagligvaruhandeln har ökat med 1,3 procent under årets tio första månader.

Den kraftigaste volymtillväxten står som vanligt elektronikhandeln för med en uppgång på 11,3 procent hittills i år. Även sport- och fritidshandeln och postorderhandeln har redovisat kraftiga ökningar på 8 respektive 6,7 procent, jämfört med motsvarande period i fjol. Guldsmidshandeln och bok- och pappershandeln har uppvisat den svagaste försäljningsutvecklingen under året med en minskning på 4,9 respektive 4,5 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2012	jan-okt 2012
Dagligvaruhandel	1,2	1,3
däruv:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,3	1,6
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,5	0,0
Sällanköpsvaruhandel	1,3	3,4
däruv:		
Klädhandel	-3,0	-1,1
Skohandel	-3,4	4,4
Möbelhandel	-2,2	-0,1
Elektronikhandel	7,1	11,3
Järn- och byggghandel	-4,8	-3,0
Färghandel	3,8	1,7
Bokhandel	-5,2	-4,5
Guldsmidshandel	4,8	-4,9
Sport- o fritidshandel	3,1	8,0
Postorderhandel	8,9	6,7
Totalt detaljhandel	1,2	2,4

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: oktober 2012

Källa: SIKAs register för fordonsstatistik

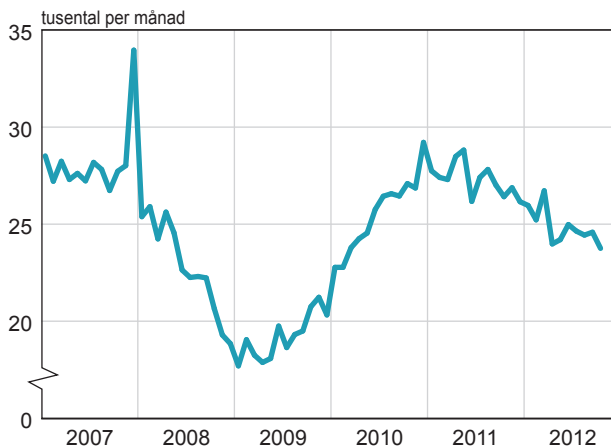
Kraftig nedgång för personbilsregistreringarna

En allt svagare efterfrågan ledde till nya nedgångar på personbilsmarknaden i oktober då antalet nyregistrerade personbilar var hela 3,4 procent lägre än i september, säsongrensat. Pilarna har pekat nedåt i stort sett under hela året, och säsongrensade siffror visar att nyregistreringarna i oktober låg på den lägsta nivån på över två och ett halvt år.

Den svaga utvecklingen bidrog också kraftigt negativt för utvecklingen på personbilsmarknaden sett ur ett något längre perspektiv. Under perioden augusti-oktober minskade nyregistreringarna med 1,4 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

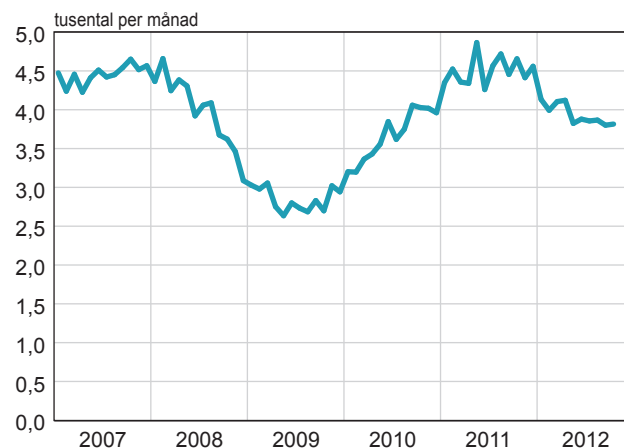
Även mätt över tolv månader var utvecklingen på personbilsmarknaden svag i oktober. 25 803 personbilar nyregistrerades, vilket var 3,2 procent färre än motsvarande månad året innan. Hittills i år har 247 100 personbilar nyregistrerats, vilket är 9,2 procent färre än under motsvarande period i fjol.

Svag återhämtning på lastbilsmarknaden

Efter en relativt kraftig nedgång i september återhämtades lastbilsregistreringarna något i oktober med en ökning på 0,4 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Återhämtningen var dock mager och nyregistreringarna i oktober var fortfarande 1,3 procent lägre än i augusti. Marknaden för lastbilar har utvecklats svagt i år, och för att nå upp till nivåerna vid inledningen av året behövs ett ordentligt lyft. Korrigerat för säsongvariationer var nyregistreringarna i oktober 7,7 procent lägre än i januari.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Läget på lastbilsmarknaden är svagt även sett ur något längre perspektiv, och lastbilsregistreringarna minskade med 0,7 procent i perioden augusti-oktober, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Hittills i år har 38 467 lastbilar nyregistrerats, vilket är 12,4 procent färre än motsvarande period i fjol.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: september 2012

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Tjänsteproduktionen sjunker igen

Augusti månads uppåttrekyt för tjänsteproduktionen blev kortvarig och i september vände utvecklingen åter nedåt då produktionsvolymen minskade med 0,7 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Detta befäster det tidigare intrycket att tjänstesektorn efter en hygglig utveckling under våren mattats avsevärt. Det är visserligen vanskligt att dra slutsatser baserat på enskilda månadsnoteringar och utvecklingen bör därför studeras över en något längre tidsperiod. Vid en jämförelse av de två senaste tremånadersperioderna stärks dock den negativa bilden. Under det tredje kvartalet minskade tjänsteproduktionen med 0,4 procent, säsongrensat och jämfört med andra kvartalet. Det innebär den sämsta utvecklingen mellan två tremånadersperioder på över tre år.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	sep 2012	jan-sep 2012
Motorhandel	-4,7	-2,7
Partihandel	-1,4	0,7
Detaljhandel	4,5	1,8
Transport och magasinering	-3,5	-2,3
Hotell och restaurang	4,7	3,3
Telekommunikation	-0,2	2,4
Datakonsultverksamhet o.d.	-1,4	6,1
Företagstjänster	-1,9	4,6
Kultur, nöje och fritid	0,7	1,9
Total tjänstesektor	-0,2	1,8

Negativ årsförändring

I september var tjänsteproduktionens årliga utveckling negativ för första gången sedan slutet av 2009 då produktionsvolymen sjönk med 0,2 procent jämfört med samma månad i fjol. Efter två år med mycket god utveckling har tillväxttakten mattats betydligt under 2012 och har nu gått under nollsträcket. Nedgången beror till stor del på en svag utveckling för den stora transportsektorn, som i spåren av den svaga industrikonjunkturen minskat volymen med 3,5 procent. Den största enskilda nedgången står motorhandeln för med en tillbakagång på 4,7 procent. För företagstjänsterna fortsätter den snabba försämring som syns sedan i juli och i september var produktionen 1,9 procent lägre än ett år tidigare. Anmärkningsvärt är att nu även datakonsultbranschen vänt nedåt rejält och redovisar en produktionsminskning på 1,4 procent. Denna bransch har tidigare under året varit tjänstesektorns främsta draglok och uppvisade så sent som i augusti en tillväxttakt på nästan åtta procent.

Förutom de ovan nämnda nedgångarna har också flera branscher redovisat en tydligt dämpad tillväxttakt.

Ett exempel är hälso- och sjukvårdssektorn som med en tillväxttakt på 5,2 procent var bäst i hela tjänstesektorn. Jämfört med en genomsnittlig tillväxttakt under året på 8,6 procent var dock detta en klar försvagning. Ett par branscher bryter dock det negativa mönstret och redovisar en stabil eller stegrad tillväxttakt. Hotell- och restaurangbranschen stod för en uppgång på 4,7 procent och den tungt vägande detaljhandeln uppvisade en volymökning på 4,5 procent.

Produktionen upp 1,8 procent under året

Hittills i år har tjänsteproduktionen ökat med 1,8 procent. Tillväxttakten mätt på detta sätt har dämpats under hela året och den negativa trenden fortsatte i september då den sjönk med 0,2 procentenheter jämfört med föregående månad. Det är fortsatt hälso- och sjukvårdsbranschen som står för den största uppgången med en produktionsökning på 8,1 procent. Tillväxten för datakonsulterna dämpades ordentligt i september men ligger med 6,1 procent fortsatt högt. Även företagstjänsterna fortsatte att dämpas men är ännu tredje bästa bransch med en tillväxt på 4,6 procent. Den bransch som gått sämst hittills i år är fortsatt motorhandeln med en produktionsminskning på 2,7 procent.

BYGGMARKNAD

Fortsatt försämring av byggkonjunkturen

Enligt Konjunkturbarometern har orderingången till bygg- och anläggningsverksamhet minskat ytterligare de senaste månaderna och sammantaget uppger två tredjedelar av byggföretagen att orderstocken är för liten. Såväl byggproduktion som sysselsättning har fallit och anbudspriserna har sänkts. Utvecklingen är likartad för både hus- och anläggningsbyggare. 70 procent av byggföretagen uppger nu att otillräcklig efterfrågan utgör främsta hindret för verksamheten, medan 10 procent anger brist på arbetskraft respektive "andra faktorer". Endast 7 procent av företagen rapporterar att finansiella restriktioner utgör främsta hindret.

Byggföretagen är pessimistiska i sina förväntningar och räknar med att såväl orderingång som byggande och sysselsättning fortsätter att minska de närmast kommande månaderna. Även anbudspriserna väntas fortsätta att falla. Bilden är likartad för såväl hus- som anläggningsbyggare.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: oktober 2012

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten 0,4 procent

Inflationstakten var 0,4 procent i oktober, vilket är oförändrat jämfört med föregående månad. Från september

Tjänstesektorn i ett branschperspektiv

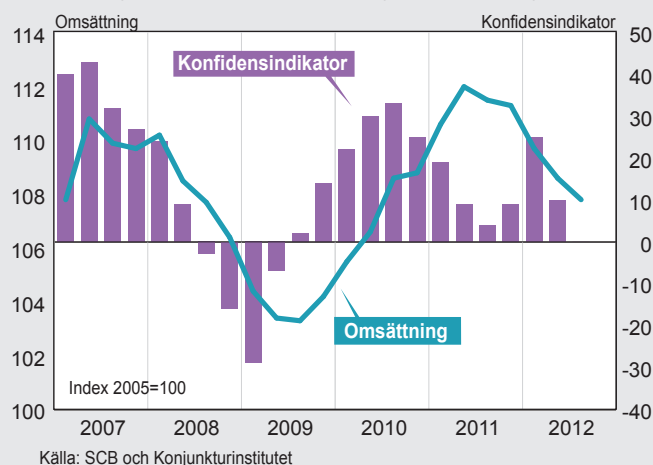
I månadens fokusartikel beskrivs konjunkturläget för sex branscher inom den privata tjänstesektorn. I fem av sex branscher har försäljningen sjunkit på senare tid. Undantaget är hotell- och restaurangbranschen som istället ökat omsättningen.

Landtransporter

Efter raset under finanskrisen inföll en lång återhämtningsperiod för landtransportsektorn med en starkt positiv trend. Den bröts dock under tredje kvartalet i fjol då den säsongrensade försäljningen minskade jämfört med föregående kvartal. Under 2012 har takten i nedgången tilltagit och under årets tredje kvartal var omsättningen drygt tre procent lägre än motsvarande kvartal förra året, mätt i fasta priser och korrigerat för kalendereffekter.

Landtransporter

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensat

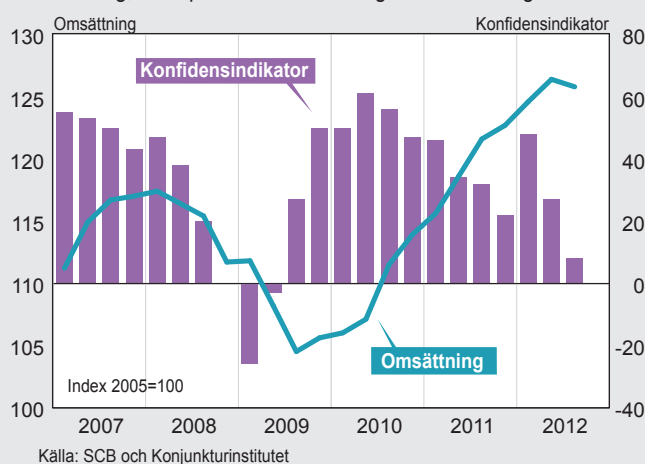
Trots den svaga utvecklingen i slutet av fjolåret var företagens bedömningar i Konjunkturinstitutets (KI) konjunkturbarometer då relativt positiva. Branschens konfidensindikator vände upp i slutet av fjolåret och fortsatte uppåt i början av 2012. Sedan dess verkar dock verkligheten ha kommit ifatt företagen och konjunkturbedömningarna har försämrats avsevärt. Konfidensindikatorn sjönk tredje kvartalet till noll, den lägsta nivån sedan andra kvartalet 2009.

Datakonsulter

Datakonsulterna såg länge ut att vara immuna mot den konjunkturförsvagning som tjänstesektorn upplevt under 2012. Försäljningen, som ökat oavbrutet sedan slutet av 2009, fortsatte starkt uppåt ända fram till halvårsskiftet, men under tredje kvartalet skedde ett trendbrott. Omsättningen sjönk då jämfört med andra kvartalet med 0,4 procent, säsongrensat och mätt i fasta priser. I relation till föregående kvartals tillväxt på 1,4 procent innebär det en dramatisk försämring för den bransch som tidigare framstått som tjänstesektorns främsta draglok.

Datakonsulter

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensat

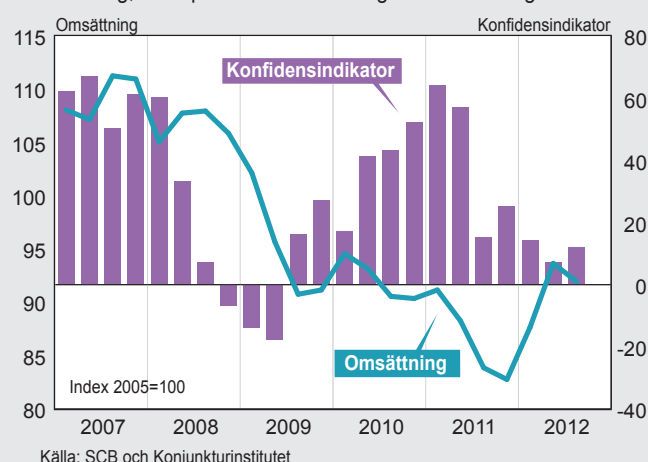
Även konjunkturbedömningarna försämrades kraftigt under tredje kvartalet och branschens konfidensindikator sjönk till den lägsta nivån sedan finanskrisen. Företagen uppger att efterfrågan sjunkit kraftigt och framtidsutsikterna har dämpats. Ett tecken på detta är att man för första gången på länge inte planerar att öka antalet anställda.

Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet

Efter en lång period med sjunkande försäljning vände utvecklingen för de juridiska och ekonomiska konsulterna upp i början av året. Omsättningen mätt i fasta priser växte med sex procent från fjärde till första kvartalet och under andra kvartalet stegrades ökningstakten ytterligare. Första halvårets snabba förbättring följdes dock av en rejäl nedåtgång tredje kvartalet då försäljningen sjönk med 1,8 procent.

Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensat

Branschens konfidensindikator, som rasade under tredje kvartalet i fjol, har under det senaste året fortsatt att utvecklas svagt. Raset följdes visserligen upp med en relativt stor uppgång under fjärde kvartalet, men vid

I FOKUS

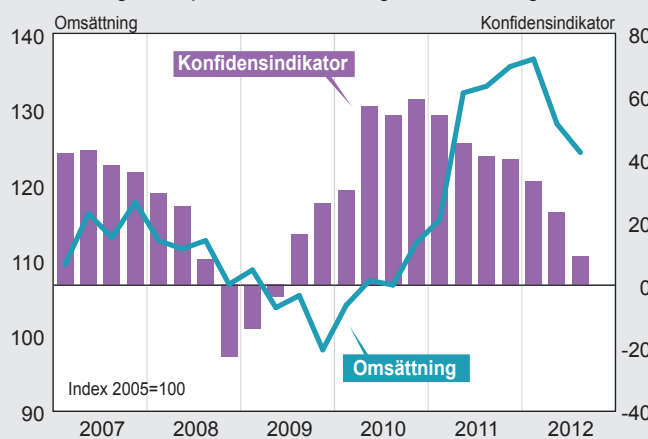
inledningen av 2012 sjönk indikatorn återigen. Trots den ökade omsättningen fortsatte företagen att deppa under andra kvartalet och konfidensindikatorn föll ytterligare. En viss förbättring skedde under tredje kvartalet men nivån är i ett långsiktigt perspektiv fortsatt låg.

Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet

De senaste åren har varit händelserika för arkitekter och tekniska konsulter. Efter en dämpad utveckling i spåren av finanskrisen kom ett rejält försäljningslyfte under 2011 då omsättningen i fasta priser lyfte under andra kvartalet. Den fortsatte sedan uppåt under resten av året och helåret 2011 var försäljningen hela 20 procent högre än 2010. I början av 2012 fortsatte den uppåtgående trenden men under andra kvartalet byttes tillväxten mot en kraftig nedgång. Jämfört med första kvartalet sjönk omsättningen då med över sex procent, säsongrensats och mätt i fasta priser. Nedgången fortsatte under det tredje kvartalet och trenden är starkt negativ.

Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensats

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

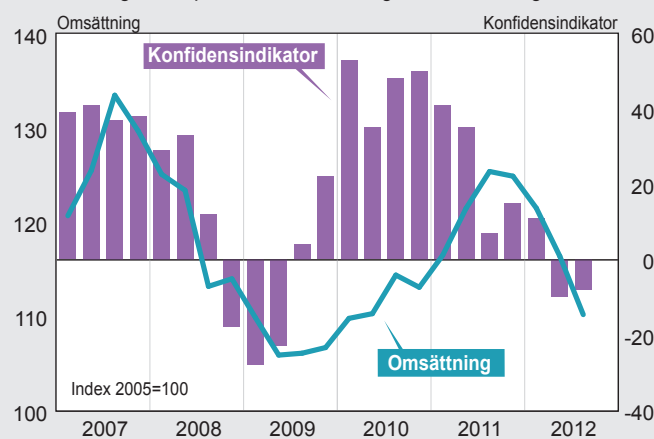
Något som förstärker den mörka bilden är att företagens konjunkturbedömningar försämrats rejält på senare tid. Nedgång i branschens konfidensindikator som pågått en tid accelererade under tredje kvartalet och indikatorn är nu på den lägsta nivån på över tre år.

Reklamverksamhet

Efter ett riktigt bra 2011 har reklambranschen i år drabbats av en nedgång. Första kvartalet sjönk omsättningen i fasta priser med 2,7 procent, säsongrensats och jämfört med föregående kvartal. Under de två följande kvartalen stegrades minskningstakten och tredje kvartalet var försäljningen nere på nivån från andra kvartalet 2010. Årets nedgång är anmärkningsvärt brant och är i paritet med raset innan och under finanskrisen.

Reklamverksamhet

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensats

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

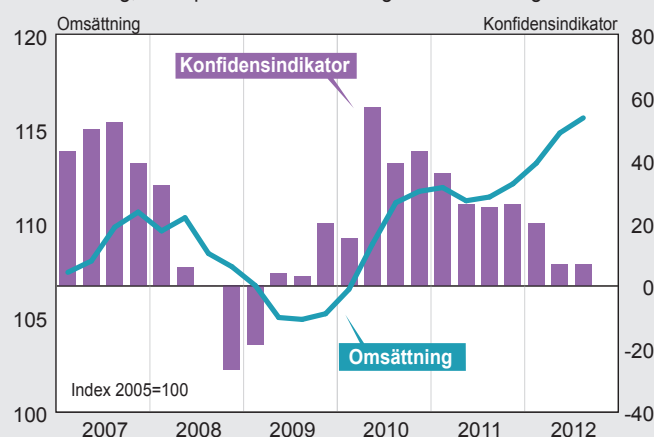
Med facit i hand verkar branschen ha varit rätt ute när man under andra halvåret i fjol började lämna betydligt mer pessimistiska svar till KI:s konjunkturbarometer. Konfidensindikatorn sjönk ordentligt tredje kvartalet i fjol och efter en liten återhämtning under fjärde kvartalet har den i år fortsatt neråt. De två senaste kvartalerna har den legat under nollstrecket och företagen upplever en betydligt lägre efterfrågan och planerar nu att börja skära i personalstyrkan.

Hotell och restauranger

Hotell- och restaurangbranschen skiljer sig från övriga branscher genom att ha ökat försäljningen. Trenden har varit positiv sedan halvårsskiftet i fjol och under 2012 har tillväxten tilltagit. Omsättningen är hittills i år 3,3 procent högre än motsvarande period i fjol. En förklaring till att denna bransch går så mycket bättre än de övriga är att en stor del av försäljningen sker till hushåll.

Hotell och restauranger

Omsättning, fasta priser. Kalenderkorrigerat och säsongrensats

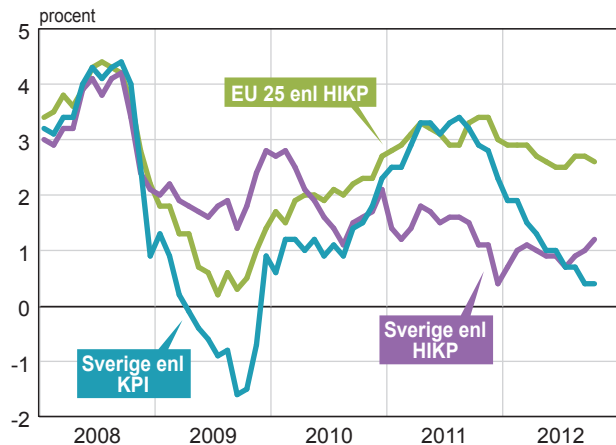
Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Trots den till synes goda utvecklingen har företagen blivit betydligt dystrare på senare tid och branschens konfidensindikator har sjunkit tillbaka. De främsta orsakerna är en minskande efterfrågan och försämrad lönsamhet. På de framtidsblickande frågorna är dock svaren relativt positiva..

till oktober sjönk KPI med i genomsnitt 0,1 procent. Under motsvarande period förra året var konsumentpriserna i genomsnitt oförändrade. Inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) var 1,1 procent i oktober.

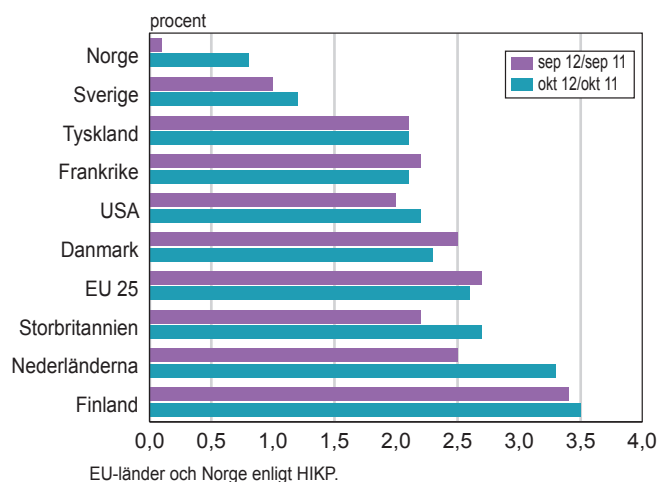
Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

Senaste månaden: priserna ner 0,1 procent

KPI sjönk med i genomsnitt 0,1 procent från september till oktober 2012.

Till den totala nedgången den senaste månaden bidrog lägre räntekostnader på boende (–3,2 procent) med 0,2 procentenheter. Lägre priser på drivmedel (–3,3 procent) och inventarier och hushållsvaror (–0,9 procent) bidrog med 0,1 procentenhet vardera till nedgången.

Nedgången motverkades av dels högre priser på paketresor (9,5 procent) samt på grönsaker (6,0 procent), som bidrog uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Senaste tolv månaderna: priserna upp 0,4 procent

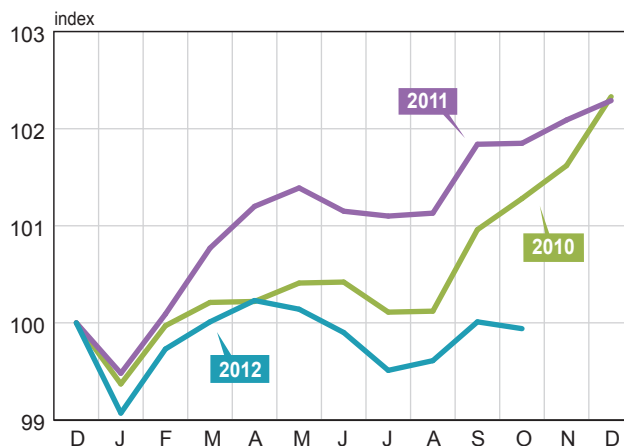
Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var 0,4 procent i oktober, vilket är oförändrat jämfört med föregående månad.

Till den totala uppgången sedan oktober 2011 bidrog ökade priser på livsmedel (2,2 procent) med 0,3 procent-

enheter. Det senaste årets hyreshöjningar (2,6 procent) bidrog också uppåt med 0,3 procentenheter. Vidare bidrog prisökningar på tobak (10,7 procent), drivmedel (5,0 procent) och diverse varor och tjänster (2,9 procent) till uppgången med 0,2 procentenheter vardera.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år = 100

Uppgångarna motverkades delvis av lägre räntekostnader för egna hem (–7,3 procent) som bidrog nedåt med 0,6 procentenheter. Lägre priser på hemelektronik (–14,3 procent) bidrog nedåt med 0,3 procentenheter.

KPI för oktober 2012 var 314,59 (1980=100).

Konsumentprisernas förändring

Oktober 2012

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan okt 2011 ¹⁾
	Föregående månad	okt 2011	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,2	1,8	0,2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	4,6	0,2
Kläder och skor	0,8	–1,9	–0,1
Boende	–0,5	–0,7	–0,2
Inventarier och hushållsvaror	–0,9	–1,6	–0,1
Hälsa- och sjukvård	0,0	3,0	0,1
Transport	–1,0	2,0	0,3
Post och telekommunikationer	0,5	–1,9	–0,1
Rekreation och kultur	1,1	–1,2	–0,1
Utbildning	0,4	1,6	0,0
Restauranger och logi	0,3	0,3	0,0
Div varor och tjänster	0,1	2,9	0,2
KPI totalt	–0,1	0,4	0,4

1) Procentenheter

De svenska inflationsmått

Oktober	Förändring i procent sedan	
	sep 2012	okt 2011
KPI	–0,1	0,4
NPI	–0,1	0,6
HIKP	0,1	1,1
KPIX	0,1	1,2
KPIF	0,1	1,3

NPI (Nettoprisindex) är KPI exkl. nettot av indirekta skatter och subventioner. HIKP (Harmoniserat konsumentprisindex) är ett internationellt inflationsmått.

I KPIX exkluderas räntekostnader för egna hem samt effekten av ändrade indirekta skatter och subventioner från KPI.

I KPIF (KPI med fast ränta) beräknas egnahemsägarnas räntekostnader vid en konstant räntesats.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: oktober 2012

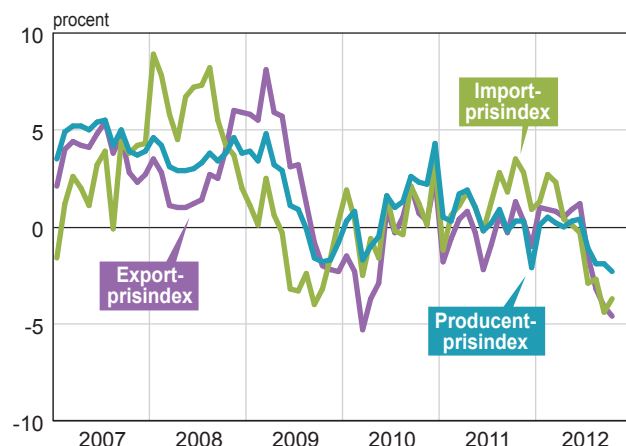
Källa: SCB:s producentprisindex

Producentpriserna fortsatt ner

Producentpriserna totalt sjönk med 0,7 procent från september till oktober. Under samma period sjönk priserna på exportmarknaden med 1,2 procent medan priserna på importmarknaden steg med 0,3 procent. På hemmamarknaden sjönk priserna med 0,2 procent.

Exportprisindex, importprisindex och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

På exportmarknaden bidrog lägre priser på raffinerade petroleumprodukter till nedgången. På importmarknaden sjönk priset på råolja, vilket motverkades av prisuppgångar inom ett flertal produktgrupper. Högre priser på fjärrvärme bidrog uppåt på hemmamarknaden, vilket motverkades av prisnedgångar inom ett flertal produktgrupper.

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, var oförändrade från september till oktober.

Jämfört med oktober förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 2,3 procent. På exportmarknaden har priserna sjunkit med 4,6 procent och på importmarknaden med 3,7 procent. På hemmamarknaden har priserna ökat med 0,1 procent medan priserna för inhemsk tillgång har gått ned med 1,9 procent.

Tjänsteprisindex

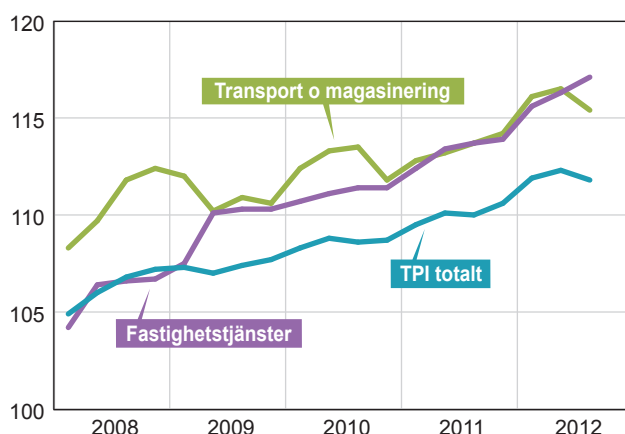
Senaste uppgift: tredje kvartalet 2012

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Tjänstepriserna sjönk under tredje kvartalet

Tjänsteprisindex sjönk med 0,4 procent från andra till tredje kvartalet 2012. Motsvarande förändring under föregående kvartal var en uppgång med 0,4 procent. Sedan tredje kvartalet 2011 har tjänsteprisindex stigit med 1,6 procent.

Tjänsteprisindex 2005=100

Till den negativa kvartalsförändringen på 0,4 procent bidrog främst prissänkningar inom transport- och magasineringstjänster, informations- och kommunikationstjänster och reklamtjänster som alla bidrog till nedgången med 0,2 procentenheter vardera. Prisökningar inom fastighetstjänster motverkade nedgången med 0,1 procentenhet.

Tjänsteprisindex

	Index kv 3 2012 2005=100	Förändring från. Föreg. kvartal	% kv 3 2011
Transport och magasinering	115,4	-0,9	1,5
Hotell och restaurang	122,2	0,3	0,1
Information och kommunikation	97,9	-1,0	0,3
Fastighetstjänster	117,1	0,7	3,0
Företagstjänster	112,0	-0,7	2,4
Uthyrning och andra stödtjänster	117,5	-0,4	1,4
Andra servicetjänster	118,1	0,3	3,0
Tjänsteprisindex	111,8	-0,4	1,6

Byggpriser

Senaste uppgift: oktober 2012

Källa: SCB:s byggprisindex

September-oktober 2012 -0,1 procent

Mellan september och oktober 2012 sjönk Faktorprisindex med 0,1 procent.

Totalt sett var Entreprenörens kostnader oförändrade mellan september och oktober 2012. Omkostnader och byggmaterialkostnader steg båda med 0,1 procent. Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft sjönk med 1,2 procent. Löner och Maskiner var båda oförändrade.

I gruppen Byggmaterial ökade kostnaderna för målning, snickerier, el-materiel, trävaror, övrigt byggmaterial och golv. Byggmaterialpriserna för vita varor och VVS-material var oförändrade. Armeringsstål, järn och stål samt betongvaror sjönk.

Byggherrekostnader gick ned med 0,3 procent. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna sjönk med 2,9 procent.

Oktober 2011–oktober 2012 +1,8 procent

Faktorprisindex steg med 1,8 procent mellan oktober 2011 och oktober 2012.

Uppgången beror på att Omkostnader steg med 3,3, Löner med 2,4 samt att Bygghjälpsmaterialpriser ökade med 1,8 procent på årsbasis.

Störst prisökningar i gruppen Bygghjälpsmaterial hade målning, snickerier och övrigt bygghjälpsmaterial. De övriga bygghjälpsmaterialgrupperna ökade också något medan vita varor och trävaror sjönk.

Kostnaden för gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick ned med 0,6 procent. Inom den gruppen kan noteras att kostnader för dieselolja och lastbilstransporter båda höjdes med 1,4 procent. Elkraft sjönk med 7,1 procent.

Entreprenörens kostnader för Omkostnader och Maskiner steg med 3,3 respektive 0,5 procent.

Bygghjälpskostnaderna steg med 0,8 procent på årsbasis, vilket till stor del beror på att lönekostnaderna gick upp med 4,3 procent.

ARBETSMARKNAD**Sysselsättning och arbetslöshet**

Senaste uppgift: oktober 2012

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

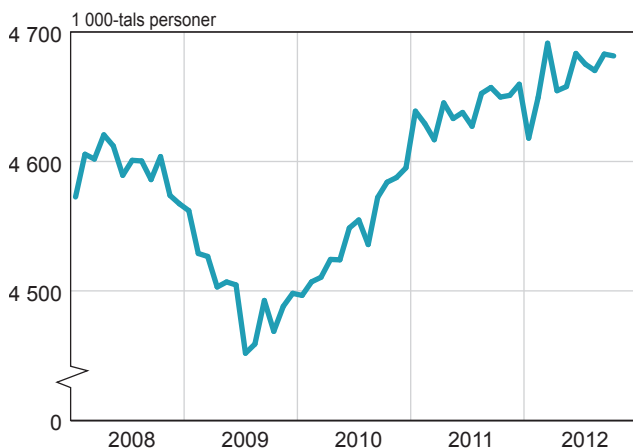
Tommy Lindkvist

I oktober 2012 var 4 666 000 personer sysselsatta i åldern 15–74 år. Andelen arbetslösa var 7,1 procent. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 159,7 miljoner timmar per vecka. Säsongsgraderade och trendjusterade data visar att den svagt positiva trenden för antalet sysselsatta kvarstår samt att trenden för antalet arbetslösa är fortsatt ökande.

Enligt Arbetsförmedlingen ökade antalet varsel i oktober 2012 med drygt 80 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Även antalet inskrivna arbetssökande samt deltagande i program ökade.

Antal sysselsatta

Ålder 15–74 år. Säsongsgraderade månadsvärden

Sysselsättningsgraden oförändrad

Antalet sysselsatta personer i åldern 15–74 år var 4 666 000 i oktober 2012, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,5 procent. Det är tredje månaden i följd som antalet sysselsatta inte ökar. För männen var sysselsättningsgraden 67,6 procent och för kvinnorna var den 63,2 procent.

Antalet sysselsatta inom Tillverkning och utvinning, energi och miljö minskade med 26 000 personer till 585 000 personer i oktober 2012 jämfört med oktober 2011.

Säsongsgraderat uppgick antalet sysselsatta i åldern 15–74 år till 4 682 000 i oktober 2012. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,7 procent. Sysselsättningsgraden bland männen var 67,8 och motsvarande för kvinnorna var 63,6 procent. Säsongsgraderade data visar att den svagt positiva trenden för antalet sysselsatta kvarstår.

Antalet arbetade timmar 159,7 miljoner

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i oktober 2012 till i genomsnitt 159,7 miljoner timmar per vecka. Det är en ingen statistiskt säkerställd förändring jämfört med samma period förra året.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
jan	4 546	4 524	14 120	14 160	408	394
feb	4 557	4 576	15 270	15 300	392	389
mar	4 565	4 643	15 340	15 490	404	389
apr	4 601	4 609	14 410	14 260	396	390
maj	4 606	4 629	16 070	14 500	395	410
jun	4 754	4 802	13 810	14 800	458	465
jul	4 813	4 859	8 920	9 320	359	367
aug	4 721	4 738	12 830	12 510	336	366
sep	4 652	4 680	15 890	15 990	341	376
okt	4 635	4 666	15 980	15 970	345	356
nov	4 629		15 800		334	
dec	4 621		13 900		353	

Uppgifterna baserar sig på den nya åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Arbetslösheten 7,1 procent

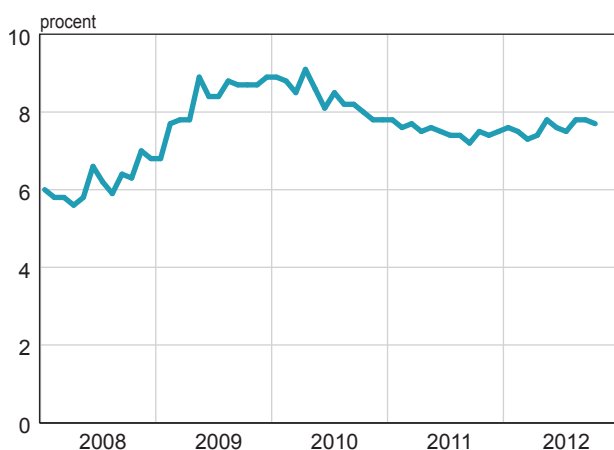
Antalet arbetslösa personer i åldern 15–74 år var 356 000 i oktober 2012. Av de arbetslösa var 196 000 män och 160 000 kvinnor.

Arbetslösheten, det vill säga andelen arbetslösa av arbetskraften, var 7,1 procent i oktober 2012. Bland männen var arbetslösheten 7,5 procent medan motsvarande siffra för kvinnorna var 6,7 procent. Bland ungdomarna i åldern 15–24 år var 129 000 arbetslösa i oktober 2012, vilket motsvarar en arbetslöshet för denna grupp på 21,5 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 58 000 heltidsstuderande.

Säsongsgraderat uppgick antalet arbetslösa personer till 389 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,7 procent. Bland männen var 8,0 procent arbetslösa och motsvarande bland kvinnorna var 7,3 procent. För både antalet och andelen arbetslösa uppvisas en fortsatt uppåtgående trend.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade månadsvärden

Antal varsel ökade

I oktober 2012 ökade summan av antalet registrerade arbetslösa och antalet personer i program med aktivitetsstöd med 27 000 till 400 000, jämfört med oktober 2011. Antalet lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar uppgick till 52 000. Antalet personer som varslades om uppsägning var 10 300, vilket var drygt 80 procent fler än motsvarande period föregående år.

Arbetskraftskostnader och löner

Senaste uppgift: september 2012

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under september 2012 149,50 kronor exklusive övertidstillägg och 151,30 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 3,2 procent respektive 3,0 procent jämfört med september 2011. Under september 2012 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 34 510 kronor exklusive rörliga tillägg och 35 190 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,8 respektive 2,7 procent jämfört med september 2011.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för september 2012 beräknats till 262,92 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 111,3 en förändring med 3,6 procent jämfört med september 2011. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för september 2012 beräknats till 243,78 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 52 519 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 109,3 en ökning med 2,8 procent jämfört med september 2011. Motsvarande index för tjänstemän blir 110,9, en ökning med 3,5 procent jämfört med september 2011.

FINANSMARKNAD

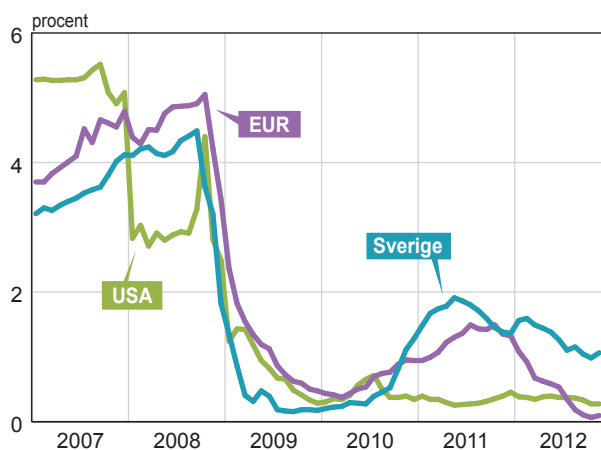
Under november har flera indikatorer pekats ned, både för euroområdet och för Sverige. I Sverige pekar KI:s konjunkturbarometer mot sämre utveckling än väntat då samtliga delindikatorer sjönk i november. Detta har påverkat ränte- och valutamarknaden som gått något sämre i slutet av månaden.

I euroområdet fortsätter problemen och även om EMU och IMF till slut har lyckats enats om ytterligare lån samt skuldnedskrivningar till Grekland så kvarstår stora delar av problemet. Vidare kan nu också Frankrike ställa sig i ledet av länder som fått försämrat kreditbetyg då Moody's sänkte omdömet ett steg från Aaa till Aa1.

Efter valet i USA börjar nu nya budgetförhandlingar för att förhindra att de automatiska spärrarna sätts in som riskerar att strypa tillväxten. Efter rykten om att en överenskommelse kan nås redan innan årsskiftet steg de olika börserna i världen direkt.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

Källa: Riksbanken

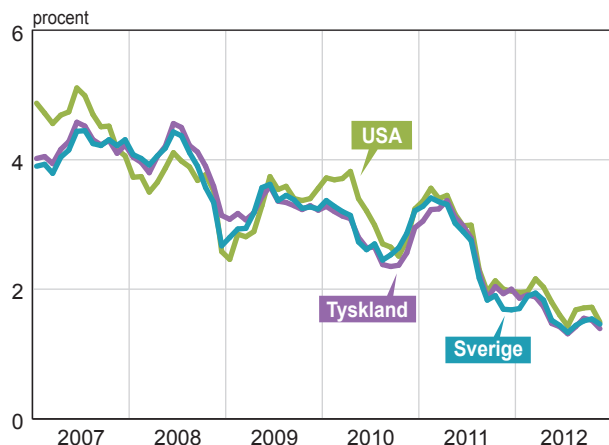
Räntorna har legat relativt stilla

Varken de långa eller de korta räntorna har rört sig nämnvärt under november. Sedan senaste reporäntebeskedet i slutet av oktober, då Riksbanken valde att behålla styrrentan på 1,25 procent, har räntemarknaden legat ganska stilla. Den 29 november kunde en statsskuldväxel med 3 månaders löptid köpas till räntan 1,05 procent, ned 5 punkter från utgången av föregående månad. Även den tioåriga statsobligationen gick ned 5 punkter till 1,48 procent. Spreaden mellan STIBOR 3 månader och reporäntan är också lägre än på länge. Riksbankens direktion har sitt nästa penningpolitiska möte den 17 december.

Även i USA har räntorna legat relativt stilla fram till slutet av månaden då förhoppningar om en öppning i budgetförhandlingarna ledde till att räntorna sjönk något. En tioårig statsobligation hade vid utgången av november sjunkit med 9 punkter till 1,63 procent.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

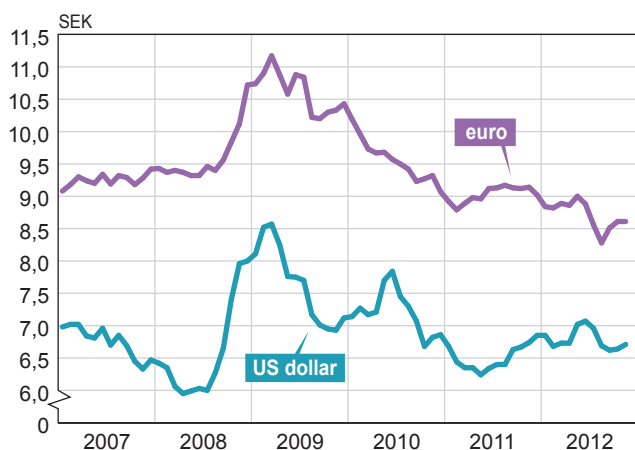
Kronan oförändrad

Under november har kronan varit stabil mot både dollarn och euron. Vid utgången av föregående månad kostade en dollar 6,63 kronor och den 29 november kostade den 6,64 kronor.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

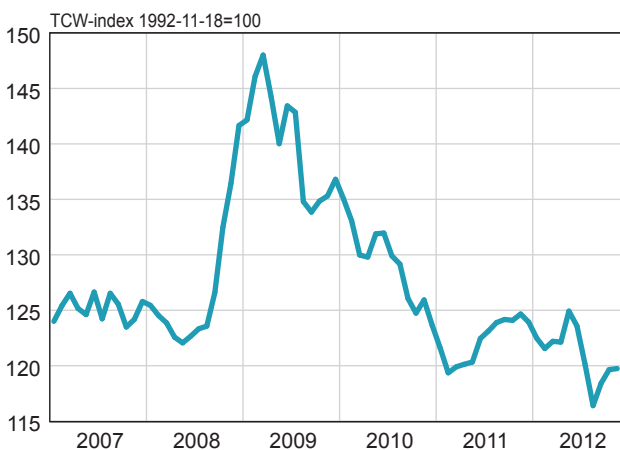
Ekonomisk statistik – december

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	03	nov
Tjänsteproduktionsindex	05	okt
Industrins leveranser och order	10	okt
Industriproduktionsindex	10	okt
Arbetskraftsundersökningen	13	nov
Konsumentprisindex	13	nov
Småhusbarometern	13	nov
Finansräkenskaper	20	kv 3 –12
Producentprisindex	20	nov
Arbetskostnadsindex, privat sektor	28	okt
Detaljhandels försäljning	28	nov
Export, import och handelsnetto	28	nov

Euron kostade vid samma tillfälle 8,61 kronor, vilket är en uppgång med endast 1 öre jämfört med utgången av oktober. Pundet har blivit marginellt billigare, ned 6 öre till 10,63 kronor i november. Värde på kronan hänger mycket ihop med räntenivåerna som ju har legat relativt stilla under november.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

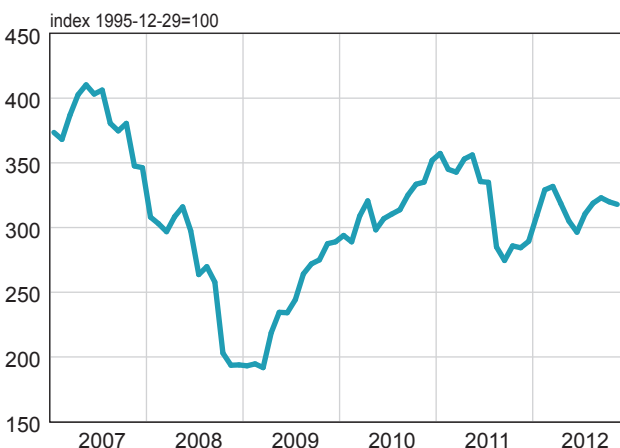
Källa: Riksbanken

Mestadels uppåt på världens börser

Stockholmsbörsen har under november gått relativt bra med en ökning på 2,9 procent enligt Affärsvärldens generalindex. Även Londonbörsen och Frankfurtbörsen har gått upp med 1,5 procent respektive 1,9 procent. Tokyobörsen har pendlat väldigt mycket under perioden. Den började väldigt svagt för att i slutet av november gå starkt och stängde 29 november 4,7 procent upp. Det har däremot gått sämre för de amerikanska börserna där Dow Jones gick sämst och till och med backade 0,6 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex

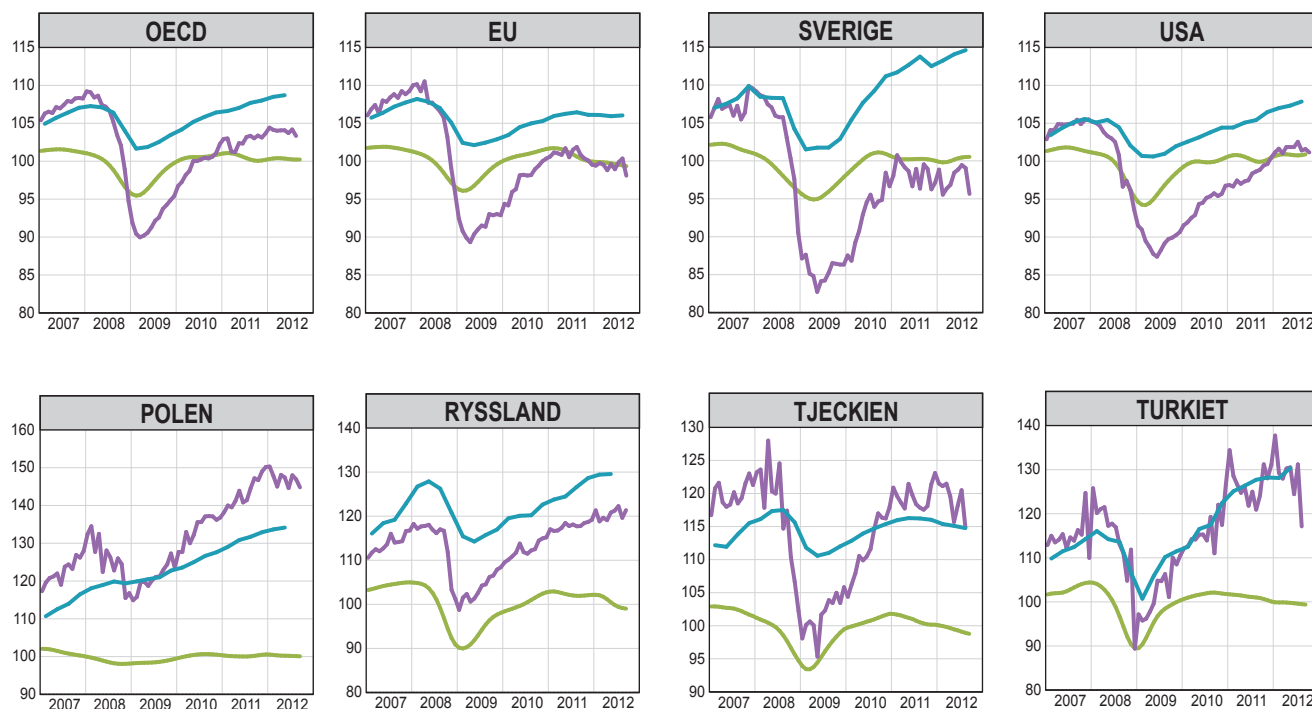
Källa: Affärsvärlden

Pernilla Lindblad, Finansmarknadsstatistik

Information om kommande publicering av SCB:s statistik finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

BNP 2005=100

Industriproduktion 2005=100

Leading indicator*

* OECD har bytt referensserie för den ledande indikatorn från industriproduktion till BNP. Indikatorn för EU avser Euroområdet.

Källa: OECD

Trots avmattningen för många industriländer har den amerikanska ekonomin fortsatt att utvecklas relativt väl under 2012 och från andra till tredje kvartalet ökade BNP säsongrensat med 0,5 procent. I EU är det ekonomiska klimatet betydligt kärvare men efter en nedgång under andra kvartalet ökade BNP tredje kvartalet med 0,1 procent, säsongrensat. Den ledande indikatorn har dock fortsatt att sjunka och befinner sig för närvarandet på den lägsta nivån på tre år, vilket kan indikera att den svaga utvecklingen kan hålla i sig ännu ett tag.

Flera östeuropeiska länder har dock klarat sig relativt bra, vilket bland annat beror på en relativt låg skuldsättning, framförallt jämfört med flera av länderna i Syd-europa, samt en relativt stark inhemsk efterfrågan. Det är framförallt länderna längst i norr som har uppvisat en stark utveckling och Polen är det land som klarat sig bäst. Andra kvartalet redovisades en ökning i BNP på 0,4 procent, säsongrensat och från kvartalet innan. Tillväxten i industriproduktionen har också varit stark de senaste åren och nedgången från finanskrisen är sedan länge inhämtad. Tillväxten har dock stannat av under 2012 och tredje kvartalet minskade produktionen med 0,1 procent från kvartalet innan, säsongrensat.

För Tjeckien är läget däremot svårare och en negativ kvartalsvis BNP-tillväxt fyra kvartal i rad innebär att landet

sedan länge är i recession. Mellan andra och tredje kvartalet minskade säsongrensat BNP med 0,3 procent, och i årstakt noterades en nedgång på 1,3 procent.

Den ryska ekonomin återhämtades kraftfullt efter finanskrisen och nådde i slutet av 2011 tillbaka till tidigare toppnivåer. Ryssland har även redovisat positiva tillväxtsiffror för årets två första kvartal men ökningstakten har dämpats och stannade på 0,1 procent andra kvartalet, säsongrensat och från kvartalet innan. Tillväxten har delvis drivits av en mycket stark utveckling för industriproduktionen som har ökat med 23 procent sedan bottennoteringen i januari 2009. Produktionstillväxten i industrin är fortfarande god och i augusti var den säsongrensade produktionen 1,8 procent högre än vid inledningen av året.

Även Turkiet har redovisat starka tillväxtsiffror de senaste åren och andra kvartalet växte den turkiska ekonomin med 3,2 procent i årstakt. Den ledande indikatorn har dock minskat stadigt de senaste två åren och ligger för närvarande under den långsiktiga trenden vilket tyder på sämre utveckling framöver. Den turkiska industriproduktionen har också visat tydliga svaghetstecken i år och produktionen i augusti var 11 procent lägre än i början på året, säsongrensat.

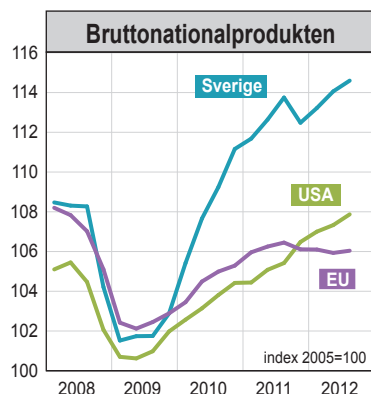
INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

Ekonomi i EU bromsade in under 2011 och under det senaste året har utvecklingen varit dålig. BNP-tillväxten var svag även tredje kvartalet med i stort sett oförändrad produktion säsongrensat och jämfört med andra kvartalet och en minskning på 0,4 procent på årsbasis. Problemen är särskilt påtagliga i Sydeuropa och både Spanien och Italien noterades för kraftiga nedgångar på 1,6 respektive 2,4 procent mätt över fyra kvartal. Tyskland går däremot fortsatt betydligt bättre och BNP ökade med 0,2 procent mellan andra och tredje kvartalet och med 0,9 procent i årstakt.

Även i Sverige har tillväxten mattats men står sig bra i jämförelse med EU med en uppgång på 0,5 procent mellan andra och tredje kvartalet. Det var tredje kvartalet i rad med positiv kvartalsutveckling vilket Sverige är ensamma om i Norden efter att Norge redovisade en nedgång på 0,8 procent tredje kvartalet.

BNP fortsatte att stiga även i USA och tredje kvartalet redovisades en kvartalstillväxt uppräknad till årstakt på 2,3 procent. Utvecklingen i Japan är däremot fortfarande svag. Mellan andra och tredje kvartalet föll BNP med 0,9 procent och tillväxten över de fyra senaste kvartalen var blygsamma 0,2 procent.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	-0,4	-1,1	1,0	0,5	0,2	0,5	0,1	0,2
Förändr. 4 kv.	%	-0,6	0,1	0,0	0,7	0,9	2,3	-0,4	1,1
Industriproduktion³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-2,1	-0,5	-1,8	-3,4	-2,3	-0,4	-2,3	-0,8
Förändr. 12 mån.	%	-0,3	-1,5	-2,6	-3,9	-1,8	1,7	-2,7	0,0
KPI⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	0,2	0,5	0,1	0,1	0,0	0,3	0,4
Förändr. 12 mån.	%	2,3	3,5	2,7	1,2	2,1	2,2	2,6	2,2
Arbetslöshet⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	8,3	7,9	7,9	7,8	5,4	7,9	10,6	7,9
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,1
	procentenheter	0,7	0,2	-0,3	0,6	-0,4	-1,0	0,8	-0,1
Kort ränta⁶⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,00	0,21	0,54	1,04	0,21	0,23	0,21	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,19	-0,04	-0,11	-0,06	-0,04	-0,01	-0,04	..
	procentenheter	-1,24	-1,37	-0,48	-0,47	-1,37	-0,14	-1,37	..
Lång ränta⁷⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	1,29	1,78	1,76	1,51	1,47	1,75	2,31	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,02	-0,04	0,05	0,03	-0,02	0,03	-0,12	..
	procentenheter	-0,94	-0,73	-0,76	-0,36	-0,53	-0,40	-1,78	..

1) EU27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Danmark och Finland andra kvartalet, övriga tredje kvartalet 3) USA oktober, OECD augusti, övriga september 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. OECD september, övriga oktober 5) Storbritannien juli, USA oktober, övriga september 6) Oktober 7) Oktober
Källa: OECD och Eurostat

Bruttonationalprodukten

	Index 2005=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU	106,0	0,1	-0,4
Danmark	99,9	-0,4	-0,6
Finland	107,0	-1,1	0,1
Italien	97,0	-0,2	-2,4
Spanien	103,2	-0,3	-1,6
Storbritannien	104,2	1,0	0,0
Sverige	114,6	0,5	0,7
Tyskland	111,5	0,2	0,9
Norge	108,0	-0,8	1,5
USA	107,9	0,5	2,3
Japan	102,0	-0,9	0,2
OECD	108,7	0,2	1,6

Avser andra kvartalet för Danmark, Finland och OECD, övriga tredje kvartalet.

Källa: OECD och SCB

EU-barometern

I november ökade EU-kommissionens konjunkturbarometer med 2 enheter till 88,1 för EU. Uppgången berodde på ett förbättrat stämningsläge inom samtliga sektorer utom byggsektorn. Bland de största medlemsländerna noterades Storbritannien och Tyskland för kraftigast uppgångar medan stämningsläget försämrades något i Nederländerna. Sveriges indikator minskade med 4 enheter från månaden innan till 93,2. Konfidensindikatorn för industrin ökade med 1,6 enheter, vilket var den starkaste ökningen sedan februari. Tjänsteindikatorn steg också kraftigt, bland annat på grund av högre förväntningar på efterfrågeläget. I övrigt förbättrades stämningsläget inom detaljhandeln kraftigt, konsumentförtroendet ökade något, medan byggsektorn minskade svagt.

INTERNATIONELL UTBLICK

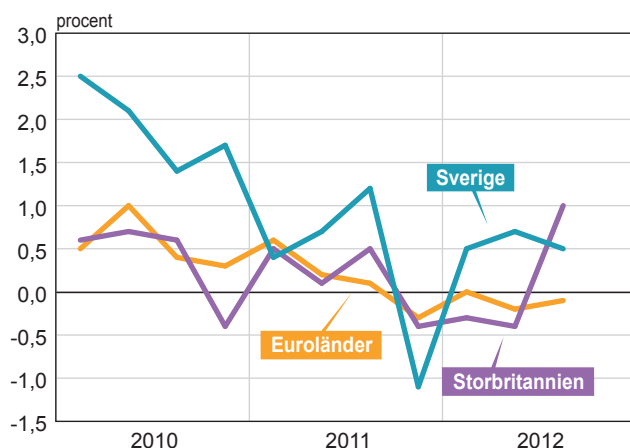
Europa bromsar världsekonomin

Tillväxtutsikterna för den globala ekonomin har dämpats under det senaste halvåret. Det är framförallt i Europa som det går trögt och i synnerhet i euroländerna. Enligt OECD:s senaste prognos kommer det fortsätta på det viset åtminstone under nästa år. I rapporten Economic Outlook som publicerades 27 november spår man negativ tillväxt på helårsbasis både 2012 och 2013 i euroländerna.

BNP förväntas minska med 0,4 procent 2012 och med 0,1 procent 2013. Det är en tydlig nedrevidering från bedömningen i våras då man trodde på en nedgång på 0,1 procent 2012 men en ökning på 0,9 procent 2013. En kraftigt bidragande orsak är att krisen nu nått tillväxtmotorn Tyskland. Landets BNP väntas öka med 0,9 procent 2012 och 0,6 procent 2013. Det är en nedrevidering för nästa år med hela 1,4 procentenheter jämfört med majprognosen.

BNP-utveckling

Procentuell förändring från föregående kvartal, säsongrensat

Källa: Eurostat och SCB

Ingen ljusning tredje kvartalet

Tittar man på utvecklingen det senaste kvartalet så fortsätter Europa överlag att i stort sett stå still. För de euroländer som publicerat de kvartalsvisa nationalräkenskaperna så minskade BNP sammantaget med 0,1 procent jämfört med föregående kvartal. Det är fjärde kvartalet i rad med negativ tillväxt eller nolltillväxt i eurozonen. För EU totalt är utfallet något starkare men det är en blygsam ökning på 0,1 procent som noteras. Ett positivt undantag är Storbritannien som tredje kvartalet redovisade en BNP-ökning med 1,0 procent jämfört med andra kvartalet. Detta efter tre kvartal med negativ tillväxt. Ökningen kan dock delvis ses som en effekt av de Olympiska Spelen i London i augusti. Det ska noteras att Sverige inte är medräknat i EU-totalen då vi inte hade publicerat nationalräkenskaperna för tredje kvartalet när siffrorna släpptes. Sveriges BNP ökade tredje kvartalet med 0,5 procent på kvartalsbasis.

Norge toppar nordiska ligan

För att återgå till BNP-prognoserna från OECD:s Econo-

mic Outlook så är Sverige ett av få länder där prognosen reviderats upp för 2012. I våras trodde OECD på en ökning på 0,6 procent men i höstrapporten bedömer man att BNP-tillväxten ska uppgå till 1,2 procent. Nästa år blir något starkare med en ökning på 1,9 procent. Det är dock en nedrevidering sedan i våras då prognosen för 2013 låg på 2,8 procent. Danmark väntas få en tillväxt på 0,2 procent 2012 och 1,4 procent 2013 och Finland 0,7 procent respektive 1,1 procent. Starkast utveckling i Norden beräknas Norge få med en BNP-tillväxt på 3,3 procent 2012 och 2,5 procent 2013.

Hygglig fart i USA

USA väntas få en i sammanhanget okej utveckling. I år ökar BNP enligt OECD:s prognos med 2,2 procent medan nästa år väntas bjuda på en BNP-tillväxt på 2,0 procent. Det är en något svagare bedömning än i våras men ändå en marginell nedjustering. I exempelvis Japan har prognoserna sänkts mer och där beräknas BNP växa med 1,6 procent 2012 för att endast växa med 0,7 procent 2013. De senaste japanska BNP-siffrorna för tredje kvartalet var också mycket svaga. Tillväxten i Kina (som ej är med i OECD) har också reviderats ner. För 2012 väntas BNP-ökningen stanna på 7,5 procent medan tillväxten nästa år tros bli 8,5 procent.

Prognos för BNP-utvecklingen

Procentuell förändring från föregående år

	2012	2013
Australien	3,7	3,0
Belgien	-0,1	0,5
Danmark	0,2	1,4
Estland	3,1	3,7
Finland	0,7	1,1
Frankrike	0,2	0,3
Grekland	-6,3	-4,5
Irland	0,5	1,3
Italien	-2,2	-1,0
Japan	1,6	0,7
Kanada	2,0	1,8
Nederländerna	-0,9	0,2
Norge	3,3	2,5
Portugal	-3,1	-1,8
Spanien	-1,3	-1,4
Storbritannien	-0,1	0,9
Sverige	1,2	1,9
Sydkorea	2,2	3,1
Tyskland	0,9	0,6
USA	2,2	2,0
Österrike	0,6	0,8
Euroländerna	-0,4	-0,1
Hela OECD	1,4	1,4
Icke OECD-länder:		
Brasilien	1,5	4,0
Indien	4,4	6,5
Kina	7,5	8,5

Källa: OECD, Economic Outlook, november 2012.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift		Förändring i % från	
					föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2005=100	3 kv	114,4 ¹⁾	0,5 ¹⁾	0,7
Fast bruttoinvestering	volym	2005=100	3 kv	119,7 ¹⁾	-1,1 ¹⁾	-0,4
Hushållens konsumtion	volym	2005=100	3 kv	114,6 ¹⁾	-0,2 ¹⁾	1,3
Tjänsteproduktion	volym	2005=100	sep	117,6 ¹⁾	-0,7 ¹⁾	-0,2
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	4,8		-3
			1-3 kv	14,7		-28
Industri						
Produktion	volym	2005=100	sep	99,7	-4 ¹⁾	-5
			jan-sep	95,7		-3
Leveranser	volym	2005=100	sep	100,4	-5 ¹⁾	-5
			jan-sep	96,3		-4
Orderingång	volym	2005=100	sep	95,3	1 ¹⁾	-5
			jan-sep	93,8		-5
Kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	87,0 ¹⁾	-1,2 ¹⁾²⁾	-1,7 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		3 kv	16,4		-2
			1-3 kv	55,5		4
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		okt	104,6	0 ¹⁾	2
			jan-okt	990,0		-2
Varuimport	mdr kr		okt	96,6	-1 ¹⁾	-1
			jan-okt	923,3		-3
Handelsnetto	mdr kr		okt	8,0		
			jan-okt	66,7		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	66,1		
			1-3 kv	197,2		
Konsumtion						
Detaljhandels försäljning	volym	2005=100	okt	124,4 ¹⁾	-1,7 ¹⁾	1,2
			jan-okt			2,4
Personbilsregistreringar, nya	st		okt	25 803	-3 ¹⁾	-3
			jan-okt	247 100		-9
Consumer Confidence Indicator ³⁾	nettotal		nov	-7 ⁴⁾	-3 ⁴⁾	-7 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	okt	314,6	-0,1	0,4
Nettoprisindex		1980=100	okt	265,2	-0,1	0,6
Producentprisindex		2005=100	okt	113,2	-0,7	-2,3
Exportprisindex		2005=100	okt	107,5	-1,2	-4,6
Importprisindex		2005=100	okt	111,4	0,3	-3,7
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	okt	115,3	0,0	-1,9
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	okt	119,4	-0,2	0,1
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		okt	4 666	0,6 ¹⁾	0,7
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		okt	356	5,7 ¹⁾	3,2
därav heltidsstuderande	1 000-tal		okt	111	.. ¹⁾	11,5
Lediga platser	1 000-tal		okt	52		3,8
Lediga platser, kvarstående	1 000-tal		okt	34		-2,7
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	sep	111,3		3,6
Timlön, industriarbetare	kr		sep	160,9		3,5
Finansmarknad						
Inlåning i MFI från icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		okt	2 983,2	-2,0	6,4
Utlåning från MFI till icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		okt	6 130,4	0,5	5,0
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		nov	1,46	-0,08 ²⁾	-0,23 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		nov	1,06	0,08 ²⁾	-0,36 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		okt	-5,5		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		29 nov	119,7	-0,1	-5,1

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på sv. ekonomi, och köp av kapitalvaror 4) Nettotal för resp period 5) Monetära finansinstitut

Utgiv av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
 Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
 Tfn 08-506 940 00
 Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
 Redaktör: Thomas Bjurenvall
 Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2012-A06T11211_pdf (pdf)